Tento dokument je třeba brát jako dokumentační nástroj a instituce nenesou jakoukoli odpovědnost za jeho obsah

►**B** **NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 650/2012**

ze dne 4. července 2012

o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení

(Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 107)

Opraveno:

►**C1** Oprava, Úř. věst. L 344, 14.12.2012, s. 3 (650/2012)

►**C2** Oprava, Úř. věst. L 60, 2.3.2013, s. 140 (650/2012)

▼B

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 650/2012

ze dne 4. července 2012

o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 81 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([1]),

v souladu s řádným legislativním postupem ([2]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Unie si stanovila za cíl udržovat a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zaručen volný pohyb osob. Pro postupné vytváření tohoto prostoru musí Unie přijmout opatření v oblasti soudní spolupráce v občanských věcech s mezinárodním prvkem, zejména pokud jsou nezbytná k řádnému fungování vnitřního trhu.

(2) Podle čl. 81 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie mohou tato opatření zahrnovat opatření, která mají za cíl zajistit slučitelnost kolizních norem a pravidel pro určení příslušnosti platných v členských státech.

(3) Na svém zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 podpořila Evropská rada zásadu vzájemného uznávání rozsudků a jiných rozhodnutí soudních orgánů jakožto základ soudní spolupráce v občanských věcech a vyzvala Radu a Komisi, aby přijaly program opatření k provádění této zásady.

(4) Dne 30. listopadu 2000 byl přijat společný program Komise a Rady pro opatření k provedení zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ([3]). Tento program určuje opatření týkající se harmonizace kolizních norem usnadňující vzájemné uznávání soudních rozhodnutí a stanoví, že má být vytvořen nástroj ve vztahu k závětem a dědění.

(5) Evropská rada přijala na zasedání v Bruselu ve dnech 4. a 5. listopadu 2004 nový program nazvaný „Haagský program: posílení svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii“ ([4]). V uvedeném

([1]) Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 148.
([2]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 13. března 2012 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 7. června 2012.
([3]) Úř. věst. C 12, 15.1.2001, s. 1.
([4]) Úř. věst. C 53, 3.3.2005, s. 1.

▼B

programu je zdůrazněna potřeba přijmout nástroj pro dědické věci, jenž se bude zabývat zejména otázkami rozhodného práva, příslušnosti, vzájemného uznávání a výkonu rozhodnutí v oblasti dědictví, a dále evropským dědickým osvědčením.

(6) Evropská rada na svém zasedání ve dnech 10. a 11. prosince 2009 v Bruselu přijala nový víceletý program nazvaný „Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je“ ([1]). Evropská rada v tomto programu vyjádřila přesvědčení, že by vzájemné uznávání mělo být rozšířeno na oblasti, jež dosud nejsou upraveny, avšak mají zásadní význam pro každodenní život, jako například dědění a závěti, přičemž je však třeba zohlednit právní systémy členských států, včetně veřejného pořádku (*ordre public*) a vnitrostátních tradic v dané oblasti.

(7) Je třeba usnadnit řádné fungování vnitřního trhu odstraněním překážek volného pohybu osobám, které se v současnosti potýkají s obtížemi při uplatňování svých práv v souvislosti s dědictvím, jež má přeshraniční dopady. V evropském prostoru práva musí být občanům umožněno předem uspořádat své dědictví. Práva dědiců a odkazovníků, dalších osob zůstaviteli blízkých a věřitelů zůstavitele musí být účinným způsobem zaručena.

(8) Toto nařízení by za účelem dosažení uvedených cílů mělo shromáždit pravidla o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání — nebo případně přijímání —, vykonatelnosti a výkonu rozhodnutí, veřejných listin a soudních smírů a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

(9) Do oblasti působnosti tohoto nařízení by měly spadat veškeré občanskoprávní aspekty dědění majetku zůstavitele, konkrétně pak veškeré způsoby přechodu majetku, práv a závazků z důvodu smrti, ať už se jedná o přechod jako projev vůle na základě pořízení pro případ smrti, nebo přechod na základě dědění ze zákona.

(10) Toto nařízení by se nemělo použít na otázky příjmů ani na správní věci veřejnoprávní povahy. Například způsob vyměřování a hrazení daní a další povinnosti veřejnoprávní povahy, ať už se jedná o daně, jež měl v době smrti platit zůstavitel, nebo o jakýkoli typ daně spojené s děděním, která má být uhrazena z dědictví nebo ji mají uhradit oprávněné osoby, by proto měly upravovat vnitrostátní právní předpisy. Vnitrostátní právní předpisy by také měly určit, zda uvolnění majetku z pozůstalosti oprávněným osobám podle tohoto nařízení nebo zápis majetku z pozůstalosti do příslušného rejstříku mohou být podmíněny uhrazením daně.

(11) Toto nařízení by se nemělo vztahovat na jiné oblasti občanského práva než dědění. Za účelem jednoznačnosti by z oblasti

([1]) Úř. věst. C 115, 4.5.2010, s. 1.

▼B

působnosti tohoto nařízení měla být výslovně vyloučena řada otázek, jež by bylo možné považovat za otázky související s dědickými záležitostmi.

(12) Toto nařízení by se tak nemělo vztahovat na otázky související s úpravou majetkových poměrů v manželství, včetně manželských smluv známých v některých právních řádech v rozsahu, v jakém se tyto smlouvy nezabývají otázkami dědění, a s úpravou majetkových poměrů ve vztazích, jež se považují za vztahy s účinky obdobnými manželství. Orgány, jež se na základě tohoto nařízení zabývají určitou dědickou věcí, by však podle situace přesto měly při určování majetku zůstavitele a příslušných podílů oprávněných osob vzít v úvahu vypořádání úpravy majetkových poměrů zůstavitele v manželství nebo obdobných majetkových poměrů.

(13) Z oblasti působnosti nařízení by měly být vyloučeny také otázky související se zakládáním, správou a rušením trustů. Toto ustanovení by však nemělo být vykládáno tak, že trusty jsou vyloučeny obecně. Byl-li trust založen na základě závěti nebo podle právního předpisu v souvislosti s děděním ze zákona, mělo by se ve vztahu k přechodu majetku a k určení oprávněných osob uplatnit právo rozhodné pro dědění podle tohoto nařízení.

(14) Práva a majetek vytvořené či převedené jiným způsobem než děděním, například prostřednictvím darů, by měly být rovněž z oblasti působnosti tohoto nařízení vyloučeny. Při určování toho, zda by dary nebo jiné druhy převodů mezi živými (*inter vivos*) zakládající věcná práva před smrtí měly být vráceny nebo započteny pro účely určení podílů oprávněných osob v souladu s právem rozhodným pro dědění, by se nicméně mělo uplatnit právo, které je podle tohoto nařízení právem rozhodným pro dědění.

(15) Toto nařízení by mělo umožňovat vznik práva k nemovitému nebo movitému majetku nebo přechod takového práva děděním podle práva rozhodného pro dědění. Nemělo by však mít dopad na omezený počet (*numerus clausus*) věcných práv podle vnitrostátního práva určitých členských států. Členský stát by neměl mít povinnost uznat věcné právo ve vztahu k majetku, který se nachází na jeho území, pokud jeho právní řád příslušné věcné právo nezná.

(16) Toto nařízení by však mělo umožnit přizpůsobení neznámého věcného práva nejbližšímu rovnocennému věcnému právu podle práva tohoto jiného členského státu, aby měly oprávněné osoby v jiném členském státě možnost vykonávat práva, jež jim děděním vznikla nebo jež na ně přešla. V kontextu tohoto přizpůsobení je třeba zohlednit účel a zájmy sledované příslušným věcným právem a účinky s tímto právem spojené. Pro účely určení nejbližšího rovnocenného věcného práva v rámci vlastního právního řádu se lze obrátit na orgány nebo příslušné osoby státu, jehož právo je rozhodné pro dědění, se žádostí o další informace o povaze a účincích daného práva. Za tímto účelem by mohly být

▼B

využívány stávající sítě v oblasti justiční spolupráce v občanských a obchodních věcech, jakož i veškeré další dostupné prostředky usnadňující porozumění cizímu právu.

(17) Přizpůsobení neznámých věcných práv, jak je výslovně stanoveno v tomto nařízení, by v souvislosti s uplatňováním tohoto nařízení nemělo bránit jiným formám přizpůsobení.

(18) Požadavky pro zápis práva k nemovitému či movitému majetku do příslušného rejstříku by měly být z oblasti působnosti tohoto nařízení vyloučeny. Proto právo členského státu, kde je rejstřík veden (pro nemovitý majetek *lex rei sitae*), určí, za jakých právních podmínek a jakým způsobem je zápis prováděn a jaké orgány, jako například rejstříky nemovitostí nebo notáři, jsou oprávněny kontrolovat, že všechny podmínky jsou splněny a že předložené nebo vytvořené dokumenty jsou dostatečné nebo že obsahují nezbytné informace. Příslušné orgány mohou především ověřovat, že právo zůstavitele k majetku z pozůstalosti, jež je v dokumentu předkládaném pro účel zápisu uvedeno, je právem, které je jako takové v rejstříku zapsáno nebo které je jinak prokázáno v souladu s právem členského státu, kde je rejstřík veden. V zájmu zabránění zdvojování dokumentů by orgány provádějící zápis měly přijímat dokumenty vyhotovené příslušnými orgány v jiném členském státě, jejichž oběh je tímto nařízením předpokládán. Evropské dědické osvědčení vydané podle tohoto nařízení by zejména mělo být platným dokumentem pro zápis majetku z dědictví do rejstříku členského státu. To by však nemělo bránit tomu, aby orgány podílející se na zápisu mohly vyzvat osobu, která podává žádost o zápis, k poskytnutí doplňujících informací či předložení dokumentů, které jsou vyžadovány právními předpisy členského státu, v němž je rejstřík veden, například informací nebo dokumentů týkajících se hrazení daní. Příslušný orgán může osobě podávající žádost o zápis sdělit způsob, jak chybějící informace či dokumenty poskytnout.

(19) Účinky zápisu práva do rejstříku by rovněž měly být vyloučeny z oblasti působnosti tohoto nařízení. Skutečnost, zda má zápis například deklaratorní nebo konstitutivní účinek, by tudíž měla být stanovena právem členského státu, v němž je rejstřík veden. Pokud tedy například podle práva členského státu, v němž je rejstřík veden, musí být nabytí práva k nemovitému majetku zapsáno do rejstříku, aby byl zajištěn účinek *erga omnes* nebo byly ochráněny právní úkony, měl by se okamžik takového nabytí řídit právem tohoto členského státu.

(20) Toto nařízení by mělo respektovat jednotlivé systémy vypořádání dědických věcí, jež se uplatňují v členských státech. Pro účely tohoto nařízení by proto měl být pojem „soud“ vykládán široce tak, aby zahrnoval nejen soudy v pravém slova smyslu vykonávající soudní funkce, ale také notáře a rejstříkové úřady v některých členských státech, kteří nebo které v určitých dědických záležitostech vykonávají soudní funkce stejně jako soudy, a notáře a právní odborníky, kteří v některých členských státech vykonávají v konkrétních dědických věcech soudní funkce na základě zmocnění soudu. Na všechny soudy ve smyslu tohoto nařízení by se měla vztahovat pravidla příslušnosti, která jsou v něm stanovena. Naproti tomu by pojem „soud“ neměl zahrnovat nesoudní

▼B

orgány členských států, které mají podle vnitrostátních právních předpisů pravomoc jednat v dědických věcech, jako jsou například notáři ve většině členských států, v nichž v souladu s běžnou praxí nevykonávají soudní funkce.

(21) Toto nařízení by mělo umožnit, aby všichni notáři, kteří mají pravomoc jednat v členských státech v dědických věcech, mohli tuto pravomoc vykonávat. Otázka, zda jsou notáři v konkrétním členském státě vázáni pravidly pro určení příslušnosti stanovenými v tomto nařízení, by měla záviset na tom, zda se na ně pro účely tohoto nařízení vztahuje pojem „soud“.

(22) Rozhodnutí vydaná notáři v dědických věcech v členských státech by měla obíhat podle tohoto nařízení. Pokud notáři vykonávají soudní funkce, jsou vázáni pravidly pro určení příslušnosti a jimi vydaná rozhodnutí by měla obíhat v souladu s ustanoveními o uznávání, vykonatelnosti a výkonu rozhodnutí. Pokud notáři nevykonávají soudní funkce, nejsou pravidly pro určení příslušnosti vázáni a jimi vydané veřejné listiny by měly obíhat v souladu s ustanoveními o veřejných listinách.

(23) S ohledem na rostoucí mobilitu občanů a za účelem zajištění řádného výkonu spravedlnosti v rámci Unie, jakož i zajištění toho, aby existovala skutečná vazba mezi danou dědickou věcí a členským státem, kde je příslušnost vykonávána, by mělo toto nařízení stanovit, že obecným hraničním určovatelem pro účely určení příslušnosti i rozhodného práva by měl být obvyklý pobyt zůstavitele v době smrti. Při určování místa obvyklého pobytu by měl orgán, který vede dědické řízení, provést celkové posouzení životních okolností zůstavitele v průběhu let před jeho smrtí i v době smrti a vzít přitom v úvahu všechny relevantní prvky faktické povahy, zejména délku a pravidelnost pobytu zůstavitele na území dotyčného státu a podmínky a důvody tohoto pobytu. Takto určené místo obvyklého pobytu by mělo vykazovat úzký a trvalý vztah k dotčenému státu, přičemž je nutné vzít v potaz konkrétní cíle tohoto nařízení.

(24) V některých případech může být určení místa obvyklého pobytu zůstavitele obtížné. Může to být zejména tehdy, kdy zůstavitel odešel z profesních nebo ekonomických důvodů za prací do jiného státu, a to někdy i na dlouhou dobu, avšak udržoval úzký a trvalý vztah ke státu svého původu. V takovém případě by bylo možné považovat za místo obvyklého pobytu zůstavitele, v závislosti na konkrétních okolnostech, i nadále jeho stát původu, v němž se nacházelo středisko zájmů jeho rodiny a jeho společenského života. K dalším složitým případům může dojít, pobýval-li zůstavitel střídavě v několika státech nebo přemisťoval-li se z jednoho státu do druhého, aniž by se v některém z nich usadil trvale. Byl-li zůstavitel státním příslušníkem jednoho z těchto států nebo nacházela-li se většina jeho

▼B

majetku v jednom z těchto států, mohly by být jeho státní příslušnost nebo takové umístění majetku považovány za zvláštní faktor v rámci celkového posouzení všech skutkových okolností.

(25) S ohledem na určení rozhodného práva pro dědění může orgán projednávající dědictví ve výjimečných případech – kdy se zůstavitel například do státu svého obvyklého pobytu přestěhoval poměrně nedlouho před svou smrtí a kdy ze všech okolností vyplývá, že měl zjevně užší vztah k jinému státu – dospět k závěru, že právem rozhodným pro dědění by nemělo být právo státu obvyklého pobytu zůstavitele, nýbrž právo státu, k němuž měl zůstavitel zjevně užší vztah. Tento zjevně nejužší vztah by však neměl být využíván jako náhradní hraniční určovatel, kdykoli je určení obvyklého pobytu zůstavitele v době smrti složité.

(26) Nic by v tomto nařízení nemělo bránit soudu uplatnit mechanismy určené pro řešení obcházení zákona, jako je *fraude à la loi* v rámci mezinárodního práva soukromého.

(27) Pravidla tohoto nařízení jsou navržena tak, aby zajistila, že orgán projednávající dědictví bude ve většině případů používat své vlastní právo. Toto nařízení proto stanoví řadu mechanismů, jež se uplatní za předpokladu, že zůstavitel zvolil jako právo rozhodné pro dědění svého majetku právo členského státu, jehož byl státním příslušníkem.

(28) Jedním z těchto mechanismů by měla být možnost, aby dotčené strany uzavřely dohodu o volbě soudu ve prospěch soudů členského státu zvoleného práva. Případ od případu a zejména v závislosti na otázce, na niž se vztahuje dohoda o volbě soudu, by pak bylo třeba posoudit, zda by dohoda musela být uzavřena mezi všemi stranami dotčenými daným dědictvím, nebo zda by se některé z nich mohly dohodnout na tom, že určitou konkrétní otázku předloží zvolenému soudu v situaci, kdy se rozhodnutí tohoto soudu o takové otázce nedotkne práva ostatních stran, jež se dědictví účastní.

(29) Pokud řízení o dědictví zahájil soud bez návrhu, jako je tomu v některých členských státech, by měl tento soud řízení ukončit, pokud se strany dohodly na vypořádání dědictví smírně mimo soud v členském státě zvoleného práva. Nezahájil-li soud řízení o dědictví bez návrhu, nemělo by toto nařízení stranám bránit ve smírném vypořádání dědictví mimo soud, například před notářem

▼B

v členském státě, který si zvolí, pokud to právo tohoto členského státu umožňuje. Mělo by tomu tak být i v případě, že právo rozhodné pro dědění není právem uvedeného členského státu.

(30) V zájmu zajištění toho, aby soudy všech členských států mohly ze stejných důvodů vykonávat příslušnost ve vztahu k dědictví osob, které v době smrti neměly obvyklý pobyt v žádném členském státě, by v tomto nařízení měl být uveden v hierarchickém pořadí taxativní výčet důvodů, na jejichž základě je možno založit podpůrnou příslušnost.

(31) Zejména v zájmu napravit případy odepření spravedlnosti by toto nařízení mělo rovněž stanovit forum *necessitatis*, jež by soudu některého členského státu ve výjimečných případech umožnilo rozhodnout o dědictví, které má úzkou vazbu ke třetímu státu. Takový výjimečný případ může nastat, jestliže se ukáže, že řízení v příslušném třetím státě není možné, například z důvodu občanské války, nebo pokud nelze od oprávněné osoby rozumně očekávat, že v tomto státě podá návrh nebo povede řízení. Příslušnost založená na foru *necessitatis* by však měla být vykonávána pouze za předpokladu, že věc vykazuje dostatečnou vazbu na členský stát, u jehož soudu bylo zahájeno řízení.

(32) Za účelem usnadnění situace dědiců a odkazovníků s obvyklým pobytem v jiném členském státě, než ve kterém se o dědictví rozhoduje nebo bude rozhodovat, by toto nařízení mělo umožnit každé osobě, jež má dle práva rozhodného pro dědění právo učinit prohlášení ohledně přijetí či odmítnutí dědictví, odkazu nebo povinného podílu nebo ohledně omezení své odpovědnosti za dluhy váznoucí na dědictví, aby tato prohlášení učinila formou stanovenou právem členského státu, v němž má obvyklý pobyt, a před soudy tohoto členského státu. To by nemělo bránit tomu, aby taková prohlášení byla učiněna před jinými orgány v daném členském státě, jež jsou příslušné přijímat prohlášení podle vnitrostátního práva. Osoby, jež se rozhodnou využít možnosti učinit prohlášení v členském státě svého obvyklého pobytu, by měly samy uvědomit soud nebo orgán, jenž o dědictví rozhoduje nebo rozhodovat bude, o existenci takových prohlášení, a to ve lhůtě stanovené právem rozhodným pro dědění.

(33) Osoba, která si přeje omezit svou odpovědnost za dluhy váznoucí na dědictví, by neměla mít možnost tak učinit pouhým prohlášením učiněným za tímto účelem před soudy nebo jinými příslušnými orgány členského státu, v němž má svůj obvyklý pobyt, pokud právo rozhodné pro dědění požaduje, aby u příslušného soudu zahájila zvláštní soudní řízení, například řízení o soupisu majetku. Prohlášení učiněné za těchto okolností osobou v členském státě jejího obvyklého pobytu formou stanovenou pro tyto účely právem členského státu by tedy pro účely tohoto nařízení nemělo být formálně platné. Stejně tak by písemnosti, které představují návrh na zahájení řízení, neměly být považovány za prohlášení pro účely tohoto nařízení.

▼B

(34) V zájmu hladkého fungování spravedlnosti by v různých členských státech neměla být vydávána vzájemně neslučitelná rozhodnutí. Za tímto účelem by toho nařízení mělo stanovit obecná procesní pravidla podobná těm, jež jsou obsažena v jiných nástrojích Unie v oblasti justiční spolupráce v občanských věcech.

(35) Jedním z těchto procesních pravidel je pravidlo litispendence, jež se uplatní, pokud bude stejná dědická věc předložena různým soudům v různých členských státech. Toto pravidlo tedy určí, který soud by měl danou dědickou věc projednat.

(36) Vzhledem k tomu, že o dědických věcech mohou v některých členských státech rozhodovat nesoudní orgány, jako například notáři, již nejsou vázáni pravidly příslušnosti dle tohoto nařízení, nelze vyloučit, že v různých členských státech bude paralelně zahájeno smírné mimosoudní vypořádání a soudní řízení ohledně téhož dědictví nebo dvě smírná mimosoudní vypořádání ohledně téhož dědictví. V takové situaci by se měly zúčastněné strany dohodnout na dalším postupu, jakmile se o paralelně vedených řízeních dozvědí. Pokud by dohody nedosáhly, rozhodovaly by o dědictví soudy příslušné podle tohoto nařízení.

(37) Aby občané mohli za úplné právní jistoty využívat výhod vnitřního trhu, mělo by jim toto nařízení umožnit, aby předem věděli, jaké právo se na jejich dědictví použije. V zájmu zamezení protichůdným výsledkům by měly být zavedeny harmonizované kolizní normy. Hlavní pravidlo by mělo zajistit, že se dědictví bude řídit předvídatelným právem, s nímž má úzkou vazbu. Z důvodu právní jistoty a s cílem zamezit štěpení dědictví by se uvedeným právem mělo řídit dědictví jako celek, tedy veškerý majetek, který je součástí pozůstalosti, bez ohledu na jeho povahu a bez ohledu na to, zda se nachází v jiném členském státě nebo ve třetím státě.

(38) Toto nařízení by mělo občanům umožnit předem uspořádat jejich dědictví pomocí volby práva rozhodného pro jejich dědictví. Tato volba by měla být omezena na právo státu, jehož jsou státními příslušníky, neboť je třeba zajistit vazbu mezi zůstavitelem a zvoleným právem a zamezit úmyslné volbě takového práva, jež zmaří legitimní očekávání osob s právem na povinný podíl.

(39) Volba práva by měla být učiněna výslovně v prohlášení ve formě pořízení pro případ smrti nebo by měla vyplývat ze znění takového pořízení. Volba práva by mohla být považována za plynoucí z pořízení pro případ smrti, jestliže například zůstavitel ve svém pořízení odkázal na konkrétní ustanovení práva státu, jehož byl státním příslušníkem, nebo jestliže se o tomto právu jiným způsobem zmínil.

▼B

(40) Volba práva podle tohoto nařízení by měla být platná i tehdy, když zvolené právo neupravuje volbu práva v dědických věcech. Zvoleným právem by se však měla řídit věcná platnost úkonu, jímž byla volba učiněna, tedy otázka, zda se lze domnívat, že osoba volbu činící porozuměla svému jednání a souhlasila s ním. Stejné podmínky by měly platit pro úkon, kterým se volba práva mění či zrušuje.

(41) Pro účely použití tohoto nařízení by o určení státní příslušnosti nebo vícenásobné státní příslušnosti určité osoby mělo být rozhodováno jakožto o předběžné otázce. Otázka, kdy je určitá osoba považována za státního příslušníka určitého státu, nespadá do oblasti působnosti tohoto nařízení a podléhá vnitrostátnímu právu včetně případných mezinárodních úmluv, při plném respektování obecných zásad Evropské unie.

(42) Právem, jež bylo určeno jako právo rozhodné pro dědění, by se mělo dědictví řídit od zahájení dědického řízení do přechodu vlastnictví k majetku, který je součástí pozůstalosti, oprávněným osobám ve smyslu takového práva. Mělo by zahrnovat otázky spojené se správou pozůstalosti a odpovědností za dluhy na dědictví váznoucí. Platba dluhů plynoucích z dědictví může zejména v závislosti na právu rozhodném pro dědění zahrnovat zohlednění konkrétního pořadí věřitelů.

(43) Pravidla pro příslušnost stanovená tímto nařízením mohou v některých případech vést k situaci, kdy soud příslušný k rozhodování o dědictví nebude používat své vlastní právo. Dojde-li k této situaci v členském státě, jehož právo stanoví povinnost ustavit správce pozůstalosti, mělo by toto nařízení umožňovat soudům tohoto členského státu, u nichž bylo zahájeno řízení, ustavit jednoho či více takových správců podle vlastního práva. Tímto by však neměla být dotčena možnost stran dohodnout se na smírném vypořádání dědictví mimo soud v jiném členském státě, pokud to právo tohoto členského státu umožňuje. S cílem zajistit plynulou koordinaci práva rozhodného pro dědění s právem členského státu soudu, který správce ustavuje, by měl soud ustavit správcem osobu (či osoby), která by byla oprávněna spravovat pozůstalost na základě práva rozhodného pro dědění, jako je například vykonatel závěti zůstavitele nebo přímo jeho dědici, nebo vyžaduje-li to právo rozhodné pro dědění, třetí osoba. Soudy však ve specifických případech mohou, pokud to jejich právo vyžaduje, určit třetí stranu jako správce i tehdy, pokud to nestanoví právo rozhodné pro dědění. Ustavil-li zůstavitel vykonatele závěti, nelze takovou osobu její pravomoci zprostit, ledaže právo rozhodné pro dědění umožňuje zbavit ji jejího pověření.

(44) Pravomoci vykonávané správci ustavenými v členském státě soudu, u něhož bylo zahájeno řízení, by měly být takové pravomoci správce, které mohou vykonávat podle práva rozhodného pro dědění. Je-li tedy například správcem ustaven dědic, měl by mít stejnou pravomoc spravovat pozůstalost, jakou mají na základě tohoto práva dědici. V případě, že pravomoc spravovat majetek, již lze vykonávat na základě práva rozhodného pro dědění, není dostatečná pro účely ochrany majetku tvořícího pozůstalost nebo ochrany práv věřitelů či jiných osob, které se zaručily za dluhy zůstavitele, může správce (či správci), který byl ustaven v členském státě soudu, u nějž bylo zahájeno řízení, k tomuto účelu zbytkově vykonávat pravomoc správce majetku stanovenou v právu tohoto členského státu. Tato zbytková pravomoc by mohla zahrnovat například vypracování soupisu

▼B

majetku a dluhů váznoucích na pozůstalosti, informování věřitelů o zahájení dědického řízení a jejich vyzvání, aby oznámili své nároky, a přijímání případných předběžných a zajišťovacích opatření určených k ochraně majetku zahrnutého do pozůstalosti. Úkony učiněné správcem vykonávajícím zbytkové pravomoci by měly dodržovat právo rozhodné pro dědění, pokud jde o převod vlastnictví k majetku, který tvoří pozůstalost, včetně všech transakcí učiněných oprávněnými osobami před jmenováním správce, odpovědnosti za dluhy váznoucí na dědictví a práv oprávněných osob, případně i včetně práva přijmout či odmítnout dědictví. Umožňuje-li to právo rozhodné pro dědění, tyto kroky by si mohly vyžadovat například převod majetku nebo zaplacení dluhů. Pokud právo rozhodné pro dědění stanoví, že ustavení třetího správce mění odpovědnost dědiců, tato změna odpovědnosti by měla být respektována.

(45) Toto nařízení by nemělo bránit tomu, aby věřitelé mohli například prostřednictvím svého zástupce činit v zájmu ochrany svých práv případné další kroky, které jim umožňuje vnitrostátní právo a které jsou v souladu s příslušnými nástroji Unie.

(46) Toto nařízení by mělo umožňovat, aby byli potenciální věřitelé informováni o zahájení dědického řízení v jiných členských státech, kde se nachází majetek. V souvislosti s uplatňováním tohoto nařízení by proto měla být zvážena možnost zavést mechanismus – prostřednictvím portálu e-justice, bude-li to možné – který by potenciálním věřitelům v jiném členském státě poskytoval přístup k relevantním informacím tak, aby měli možnost oznámit své nároky.

(47) Právo rozhodné pro dědění by mělo určit, které osoby se u konkrétní dědické věci považují za oprávněné. Pojem „oprávněná osoba“ bude ve většině právních řádů zahrnovat dědice a odkazovníky a osoby oprávněné k povinnému podílu, ačkoli například právní postavení odkazovníků není ve všech právních řádech totožné. Podle některých právních řádů může odkazovník získat přímý podíl na pozůstalosti, zatímco podle jiných právních řádů může odkazovník získat pouze nárok vůči dědicům.

(48) V zájmu zajištění právní jistoty pro osoby, jež si přejí upravit své dědictví s předstihem, by toto nařízení mělo stanovit zvláštní kolizní pravidlo ohledně přípustnosti a věcné platnosti pořízení pro případ smrti. Toto nařízení by za účelem zajištění jednotného uplatňování tohoto pravidla mělo obsahovat výčet prvků, jež je

▼B

třeba považovat za prvky související s věcnou platností. Posouzení věcné platnosti pořízení pro případ smrti by mohlo vést k závěru, že dané pořízení pro případ smrti z právního hlediska neexistuje.

(49) Dědická smlouva je druhem pořízení pro případ smrti, jehož přípustnost a přijímání se mezi členskými státy liší. V zájmu usnadnění přijetí dědických práv nabytých na základě dědické smlouvy v členských státech by toto nařízení mělo stanovit, kterým právem se má řídit přípustnost těchto smluv, jejich věcná platnost a závazné účinky mezi stranami, a to včetně podmínek pro jejich ukončení.

(50) Právem, jímž se bude podle tohoto nařízení řídit přípustnost a věcná platnost pořízení pro případ smrti a v případě dědických smluv též závazné účinky tohoto pořízení mezi stranami, by neměla být dotčena práva osoby, jež má podle práva rozhodného pro dědění nárok na povinný podíl nebo na jiné právo, jehož nemůže být zbavena osobou, jejíž majetek je dotčen.

(51) Odkazuje-li se v tomto nařízení na právo, kterým by se bylo řídilo dědění po osobě, jež učinila pořízení, v případě její smrti v den, kdy bylo pořízení vyhotoveno, změněno nebo odvoláno, je tento odkaz třeba vykládat buď jako odkaz na právo státu jejího obvyklého pobytu k danému dni, nebo – pokud provedla volbu práva podle tohoto nařízení – na právo státu její státní příslušnosti k danému dni.

(52) Toto nařízení by mělo upravovat formální platnost všech pořízení pro případ smrti vyhotovených písemně, a to pomocí pravidel, jež budou v souladu s pravidly Haagské úmluvy ze dne 5. října 1961 o právu použitelném na formu závětí. Při určování, zda je určité pořízení pro případ smrti formálně platné podle tohoto nařízení, by příslušný orgán neměl přihlížet k podvodnému vytvoření mezinárodního prvku za účelem obcházení pravidel o formální platnosti.

(53) Pro účely tohoto nařízení by se jakékoli ustanovení právního řádu, jež omezuje povolené formy pořízení pro případ smrti odkazem na určité prvky způsobilosti osoby, jež činí pořízení, jako například její věk, mělo považovat za pravidlo související s otázkami formy. Výše uvedené by nemělo být vykládáno tak, že by právo rozhodné pro formální platnost pořízení pro případ smrti podle tohoto nařízení mělo určovat, zda nezletilá osoba má či nemá způsobilost pořídit pro případ smrti. Uvedené právo by mělo určit pouze to, zda by způsobilost osoby, jako například nezletilost, měla osobě bránit v pořízení pro případ smrti v určité formě.

▼B

(54) Z ekonomických, rodinných nebo společenských důvodů podléhají některé nemovitosti, některé podniky a jiné zvláštní druhy majetku v členském státě, v němž se nacházejí, zvláštním pravidlům, jež stanoví omezení pro dědění tohoto majetku nebo na něj mají dopad. Toto nařízení by mělo zajistit uplatňování těchto zvláštních pravidel. Tato výjimka z použití práva rozhodného pro dědění si ale žádá přesný výklad, aby zůstala slučitelná s všeobecnými cíli tohoto nařízení. Za zvláštní omezující pravidla týkající se či ovlivňující dědění v souvislosti s některým majetkem proto nelze považovat ani pravidla mezinárodního práva soukromého, podle nichž jsou nemovitosti posuzovány podle jiného rozhodného práva než věci movité, ani ustanovení o povinném dědickém podílu, podle nichž by byl tento podíl větší než podíl stanovený právem rozhodným pro dědění podle tohoto nařízení.

(55) V zájmu zajištění jednotného řešení situací, kdy není jisté, v jakém pořadí zemřely dvě osoby (nebo více osob), jejichž dědictví by se řídilo různým právem, by toto nařízení mělo stanovit pravidlo, podle nějž by žádný ze zůstavitelů neměl mít práva ve vztahu k dědictví toho druhého (nebo ostatních).

(56) V některých situacích může pozůstalost zůstat bez dědiců. Jednotlivé právní řády se s touto situací vyrovnávají různě. Podle některých právních řádů si bude například volnou pozůstalost moci nárokovat stát coby dědic bez ohledu na to, kde se majetek nachází. Podle jiných právních řádů si bude stát moci přisvojit pouze majetek, který se nachází na jeho území. Toto nařízení by proto mělo stanovit pravidlo, podle něhož by uplatnění práva rozhodného pro dědění nemělo vyloučit, aby si členský stát podle vlastních právních předpisů přisvojil majetek, který se nachází na jeho území. Aby však toto pravidlo nepůsobilo na úkor věřitelů zůstavitele, mělo by být doplněno ustanovení, podle něhož by věřitelé mohli požadovat uspokojení svých nároků z veškerého majetku patřícího do pozůstalosti bez ohledu na to, kde se daný majetek nachází.

(57) Kolizní normy stanovené tímto nařízením mohou vést k použití práva třetího státu. V takových případech je třeba zohlednit pravidla mezinárodního práva soukromého tohoto státu. Pokud tato pravidla odkazují buď na právo členského státu, nebo na právo třetího státu, který by na dědictví uplatnil své vlastní právo, měl by být takový odkaz přijat, aby se zajistil soulad na mezinárodní úrovni. Odkaz by však měl být vyloučen v situacích, kdy zůstavitel učinil volbu práva ve prospěch práva třetího státu.

(58) Důvody veřejného zájmu by za výjimečných okolností měly soudům a jiným příslušným orgánům, které se v členských státech zabývají otázkami dědění, dát možnost neuplatnit některá ustanovení cizího práva v případě, kdy by jejich uplatnění v dané věci bylo zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem (*ordre public*) dotčeného členského státu. Soudy a jiné příslušné orgány by však

▼B

neměly mít možnost použít výhradu veřejného pořádku, a nepoužít tak právo jiného státu, ani možnost odmítnout uznání — nebo případně přijetí — či vykonání rozhodnutí, veřejné listiny či soudního smíru vyhotovených jiným státem, pokud by tím byla porušena Listina základních práv Evropské unie, a zejména její článek 21, který zakazuje jakoukoli formu diskriminace.

(59) S ohledem na obecný cíl tohoto nařízení, kterým je vzájemné uznávání rozhodnutí vydaných v členských státech v oblasti dědění, bez ohledu na to, zda byla tato rozhodnutí vydána ve sporných nebo nesporných řízeních, by toto nařízení mělo stanovit pravidla pro uznávání, vykonatelnost a výkon rozhodnutí podobná těm, jež jsou obsažena v jiných unijních předpisech pro oblast justiční spolupráce v občanských věcech.

(60) Aby byly zohledněny různé systémy vypořádání otázek dědictví v členských státech, mělo by toto nařízení zajistit přijímání a vykonatelnost veřejných listin ve věcech dědictví ve všech členských státech.

(61) Veřejné listiny by v jiném členském státě měly mít stejné nebo co nejvíce srovnatelné důkazní účinky jako v členském státě původu. Při určování důkazních nebo co nejvíce srovnatelných účinků konkrétní veřejné listiny v jiném členském státě by měl být učiněn odkaz na povahu a rozsah důkazních účinků dané veřejné listiny v členském státě původu. Bude proto záležet na právu členského státu původu, jaké důkazní účinky by konkrétní veřejná listina měla mít v jiném členském státě.

(62) „Pravost“ veřejné listiny by měla být autonomním pojmem, který by měl zahrnovat prvky jako její původnost, splnění formálních náležitostí, pravomoc orgánu, jenž listinu vyhotovil, a postup, jímž je vyhotovena. Zároveň by měl zahrnovat faktické prvky zapsané do veřejné listiny příslušným orgánem, jako například skutečnost, že uvedené strany se před tento orgán dostavily v uvedený den a učinily uvedená prohlášení. Strana, jež si přeje napadnout pravost veřejné listiny, by tak měla učinit u příslušného soudu v členském státě původu této veřejné listiny podle právních předpisů tohoto členského státu.

(63) Pojem „právní úkony nebo právní vztahy zaznamenané ve veřejné listině“ by měly být vykládány jako odkaz na věcný obsah zapsaný v dané veřejné listině. Právním úkonem zaznamenaným ve veřejné listině může být například dohoda mezi stranami o rozdělení pozůstalosti, závěť nebo dědická smlouva nebo jiný projev vůle. K právním vztahům může patřit například určení dědiců a jiných oprávněných osob dle práva rozhodného pro dědění, jejich příslušných podílů, existence povinného dědického podílu nebo jakýkoli jiný prvek stanovený podle práva rozhodného pro dědění. Strana, jež si přeje napadnout právní úkony

▼B

nebo právní vztahy zaznamenané ve veřejné listině, by tak měla učinit u soudů příslušných podle tohoto nařízení, které rozhodnou v souladu s právem rozhodným pro dědění.

(64) Je-li při řízení u soudu členského státu vznesena předběžná otázka související s právními úkony nebo právními vztahy zaznamenanými ve veřejné listině, měl by být tento soud příslušný o ní rozhodnout.

(65) Veřejná listina, která byla napadena, by neměla až do rozhodnutí o napadení vyvolávat žádné důkazní účinky v jiném členském státě, než je členský stát původu. Týká-li se napadení pouze určité záležitosti související s právními úkony či právními vztahy zaznamenanými ve veřejné listině, neměla by veřejná listina, která byla napadena, až do rozhodnutí o napadení vyvolávat žádné důkazní účinky v jiném členském státě, než je členský stát původu, pokud jde o napadenou část. Veřejná listina, která byla v důsledku napadení prohlášena za neplatnou, by měla přestat vyvolávat jakékoli důkazní účinky.

(66) Pokud byly orgánu v souvislosti s použitím tohoto nařízení předloženy dvě neslučitelné veřejné listiny, měl by tento orgán posoudit otázku, které veřejné listině by měla být dána přednost, nebo rozhodnout o tom, že nepoužije žádnou z nich, a to s ohledem na okolnosti dané věci. Pokud není z daných okolností zřejmé, které veřejné listině by měla být dána přednost nebo není zřejmé, zda nemá být použita žádná z listin, rozhodnou o této otázce soudy příslušné podle tohoto nařízení, nebo pokud je otázka v rámci řízení vznesena jako předběžná otázka, soud, u něhož toto řízení probíhá. V případě neslučitelnosti veřejné listiny s rozhodnutím je třeba zohlednit důvody pro neuznání rozhodnutí podle tohoto nařízení.

(67) Rychlé, usnadněné a účinné vypořádání dědictví s přeshraničními dopady v Unii vyžaduje, aby dědicové, odkazovníci, vykonavatelé dědictví či správci pozůstalosti měli možnost snadno prokázat své postavení nebo práva a pravomoci v jiném členském státě, například v členském státě, kde se nachází majetek, který je předmětem dědictví. To by jim mělo toto nařízení umožnit ustanovením o vytvoření jednotného osvědčení, evropského dědického osvědčení (dále jen „osvědčení“), jež se bude vydávat pro použití v jiném členském státě. Aby byla dodržena zásada subsidiarity, toto osvědčení by nemělo nahradit vnitrostátní dokumenty, jež mohou pro podobné účely existovat v členských státech.

(68) Orgán, který vydává osvědčení, by měl zohlednit formální náležitosti nezbytné pro zápis nemovitého majetku v členském státě, v němž se nachází příslušný rejstřík. Pro tyto účely by nařízení mělo zavést výměnu informací o těchto formálních náležitostech mezi členskými státy.

(69) Použití osvědčení by nemělo být povinné. To znamená, že osoby oprávněné k podání žádosti o osvědčení by neměly mít žádnou povinnost tak učinit, nýbrž by měly mít možnost využít ostatních nástrojů dostupných podle tohoto nařízení (rozhodnutí, veřejných listin a soudních smírů). Žádný orgán nebo osoba, kterému či

▼B

které bylo předloženo osvědčení vydané v jiném členském státě, by však neměla mít právo požadovat, aby namísto osvědčení bylo předloženo rozhodnutí, veřejná listina nebo soudní smír.

(70) Osvědčení by se mělo vydávat v členském státě, jehož soudy jsou příslušné podle tohoto nařízení. Členské státy by měly ve svých vnitrostátních právních předpisech určit, které orgány mají pravomoc osvědčení vydávat – zda se má jednat o soudy ve smyslu definice pro účely tohoto nařízení, nebo o jiné orgány příslušné v dědických věcech, jako jsou například notáři. Každý členský stát by měl rovněž ve svých vnitrostátních právních předpisech stanovit, zda vydávající orgán může do procesu vydávání zapojit další příslušné orgány, například orgány příslušné přijímat místopřísežná prohlášení namísto přísahy. Členské státy by měly sdělit Komisi podstatné informace ohledně svých vydávajících orgánů, aby tyto informace mohly být zpřístupněny veřejnosti.

(71) Osvědčení by ve všech členských státech mělo vyvolávat stejné účinky. Osvědčení by samo o sobě nemělo být vykonatelným titulem, ale mělo by mít důkazní účinky, a mělo by se předpokládat, že pravdivě dokládá prvky, které byly stanoveny podle práva rozhodného pro dědění nebo podle jiného práva rozhodného pro konkrétní prvky, jako je věcná platnost pořízení pro případ smrti. Důkazní účinky osvědčení by se neměly vztahovat na prvky, které toto nařízení neupravuje, jako je například otázka rodičovství nebo to, zda byl určitý majetek ve vlastnictví zůstavitele. Jakékoli osobě, která učiní platbu nebo předá majetek z pozůstalosti osobě uvedené v osvědčení jako osobě oprávněné obdržet tuto platbu nebo majetek jakožto dědic či závětní dědic, by měla být zaručena odpovídající ochrana, pokud jednala v dobré víře a spoléhala se při tom na pravdivost informací potvrzených v osvědčení. Stejná ochrana by měla být zaručena jakékoli osobě, která, spoléhajíc se na pravdivost informací potvrzených v osvědčení, koupí či obdrží majetek z pozůstalosti od osoby uvedené v osvědčení jako osoba oprávněná s tímto majetkem nakládat. Tato ochrana by měla být zaručena v případě, že jsou předloženy dosud platné ověřené kopie osvědčení. Tímto nařízením by nemělo být stanoveno, zda takové nabytí majetku třetí osobou je či není účinné.

(72) Příslušný orgán by měl osvědčení vydávat na žádost. Originál osvědčení by měl zůstat u vydávajícího orgánu, který by měl vydat jednu nebo více ověřených kopií osvědčení žadateli a jakékoli jiné osobě, která prokáže oprávněný zájem. To by nemělo vylučovat, aby členský stát v souladu se svými vnitrostátními pravidly pro přístup veřejnosti k dokumentům mohl povolit zpřístupnění kopií osvědčení veřejnosti. Toto nařízení by mělo umožnit nápravu vůči rozhodnutím vydávajícího orgánu, včetně rozhodnutí, jímž se odmítá vydání osvědčení. Je-li osvědčení

▼B

opraveno, pozměněno či staženo, měl by o tom vydávající orgán informovat osoby, jimž byly vydány ověřené kopie, s cílem zamezit neoprávněnému využití těchto kopií.

(73) Dodržování mezinárodních závazků přijatých členskými státy znamená, že by tímto nařízením nemělo být dotčeno použití mezinárodních úmluv, jejichž smluvní stranou je jeden nebo více členských států v době přijetí tohoto nařízení. Zejména pak členské státy, jež jsou smluvními stranami Haagské úmluvy ze dne 5. října 1961 o právu použitelném na formu závětí, by měly mít možnost pro otázku formální platnosti závětí a společných závětí nadále používat ustanovení uvedené úmluvy namísto ustanovení tohoto nařízení. Soulad s obecnými cíli tohoto nařízení nicméně vyžaduje, aby toto nařízení mělo ve vzájemných vztazích členských států přednost před úmluvami uzavřenými výlučně mezi dvěma nebo více členskými státy, a to v rozsahu, ve kterém se tyto úmluvy týkají oblastí upravených tímto nařízením.

(74) Toto nařízení by nemělo bránit členským státům, jež jsou stranami úmluvy z 19. listopadu 1934 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem o ustanoveních mezinárodního práva soukromého ve věcech dědění, závětí a správy pozůstalostí, aby nadále uplatňovaly některá ustanovení této úmluvy ve znění revize, která byla provedena mezivládní dohodou uvedených států, jež jsou stranami dané úmluvy.

(75) Aby bylo usnadněno použití tohoto nařízení, měla by být členským státům stanovena povinnost oznamovat některé informace o jejich právních předpisech a postupech vztahujících se k dědění v rámci Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci vytvořené rozhodnutím Rady 2001/470/ES ([1]). Aby mohly být všechny informace, které jsou podstatné pro praktické uplatňování tohoto nařízení, včas zveřejněny v *Úředním věstníku Evropské unie*, měly by je členské státy rovněž předat Komisi dříve, než se toto nařízení stane použitelným.

(76) Aby bylo usnadněno používání tohoto nařízení a umožněno používání moderních komunikačních technologií, měly by být rovněž stanoveny standardní formuláře pro potvrzení, která bude třeba předložit spolu s žádostí o prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí, veřejné listiny či soudního smíru, a pro žádost o evropské dědické osvědčení, jakož i pro samotné osvědčení.

(77) Při výpočtu lhůt a termínů stanovených v tomto nařízení by se mělo použít nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 ze dne 3. června 1971, kterým se určují pravidla pro lhůty, data a termíny ([2]).

([1]) Úř. věst. L 174, 27.6.2001, s. 25.
([2]) Úř. věst. L 124, 8.6.1971, s. 1.

▼B

(78) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, pokud jde o vydávání a následné změny potvrzení a formuláře prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí, soudních smírů a veřejných listin a o evropské dědické osvědčení. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí ([1]).

(79) Pro přijímání prováděcích aktů, jimiž budou stanovena a následně pozměňována potvrzení a formuláře na základě tohoto nařízení, by měl být použit poradní postup uvedený v článku 4 nařízení (EU) č. 182/2011.

(80) Jelikož cílů tohoto nařízení, kterými jsou volný pohyb osob, možnost pro občany předem uspořádat své dědictví v rámci Unie a ochrana práv dědiců a odkazovníků a dalších osob zůstaviteli blízkých, jakož i věřitelů zůstavitele, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, a proto, z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení, jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

(81) Toto nařízení ctí základní práva a dodržuje zásady uznané Listinou základních práv Evropské unie. Soudy a další příslušné orgány členských států musí při uplatňování tohoto nařízení uvedená práva a zásady dodržovat.

(82) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se tyto členské státy neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné. Tímto však není dotčena možnost, aby Spojené království a Irsko oznámily svůj záměr přijmout toto nařízení po jeho přijetí v souladu s článkem 4 uvedeného protokolu.

(83) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné,

([1]) Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.

▼B

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Oblast působnosti

1. Toto nařízení se použije na dědění majetku zemřelých osob. Nepoužije se na daňové, celní či správní věci.

2. Z oblasti působnosti tohoto nařízení jsou vyloučeny:

a) věci osobního stavu fyzických osob, jakož i rodinné vztahy a vztahy považované rozhodným právem za vztahy se srovnatelnými účinky;

b) způsobilost fyzických osob k právům a právním úkonům, aniž je dotčen čl. 23 odst. 2 písm. c) a článek 26;

c) otázky vztahující se ke zmizení, nepřítomnosti nebo předpokládané smrti fyzické osoby;

d) otázky vztahující se k úpravě majetkových poměrů v manželství a k majetkovým uspořádáním ve vztazích považovaných rozhodným právem za vztahy s účinky srovnatelnými s manželstvím;

e) jiné vyživovací povinnosti než ty, které vyplynuly z důvodu smrti;

f) formální platnost ústně provedených pořízení pro případ smrti;

g) práva a majetek vytvořené nebo převedené jiným způsobem než děděním, jako například formou daru, společného vlastnictví s právem dědit po spolumajiteli, důchodového připojištění, pojistné smlouvy a podobných ujednání, aniž je dotčen čl. 23 odst. 2 písm. i);

h) otázky upravené právem obchodních společností, sdružení a jiných právnických osob, jako ustanovení v zakládajících listinách a statutech společností, sdružení a jiných právnických osob, která určují nakládání s podíly v případě smrti jejich členů;

i) zrušení, zánik a fúze společností, sdružení a jiných právnických osob;

j) zakládání, správa a rušení trustů;

k) povaha věcných práv; a

l) jakýkoli zápis práv k nemovitému či movitému majetku do rejstříku, včetně právních požadavků pro takový zápis, a účinky zápisu nebo neprovedení zápisu těchto práv do rejstříku.

▼B

Článek 2

Pravomoc v dědických věcech v rámci členských států

Toto nařízení se nedotýká pravomoci orgánů členských států zabývat se dědickými věcmi.

Článek 3

Definice

1. Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

a) „děděním“ dědění majetku zemřelé osoby, které zahrnuje jakoukoli formu přechodu majetku, práv a závazků z důvodu smrti, ať již se jedná o přechod jako projev vůle v pořízení pro případ smrti, nebo o přechod na základě dědění ze zákona;

b) „dědickou smlouvou“ smlouva, včetně smlouvy vyplývající ze vzájemných závětí, která s protiplněním nebo bez něj vytváří, mění nebo ruší práva k budoucí pozůstalosti nebo k budoucím pozůstalostem jedné či více osob, které jsou smluvními stranami;

c) „společnou závětí“ závěť ustanovená dvěma či více osobami v jediné listině;

d) „pořízením pro případ smrti“ závěť, společná závěť nebo dědická smlouva;

e) „členským státem původu“ členský stát, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, ve kterém byl schválen nebo uzavřen soudní smír, ve kterém byla vystavena veřejná listina nebo ve kterém bylo vydáno evropské dědické osvědčení;

f) „členským státem výkonu“ členský stát, v němž má být vydáno prohlášení vykonatelnosti nebo proveden výkon rozhodnutí, soudního smíru nebo veřejné listiny;

g) „rozhodnutím“ každé rozhodnutí v dědických věcech vydané soudem členského státu bez ohledu na to, jak je toto rozhodnutí označeno, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem;

h) „soudním smírem“ smír v dědických věcech, který byl schválen soudem nebo který byl v průběhu řízení před soudem uzavřen;

i) „veřejnou listinou“ dokument v dědické věci, který byl formálně vyhotoven nebo registrován jako veřejná listina v některém členském státě a jehož pravost:

   i) se vztahuje na podpis i na obsah veřejné listiny a

   ii) byla ověřena orgánem veřejné moci či jiným orgánem zmocněným pro tento účel členským státem původu.

▼B

2. Pro účely tohoto nařízení se „soudem“ rozumějí veškeré soudní orgány a všechny ostatní orgány a právní odborníci s pravomocí v dědických věcech, kteří vykonávají soudní funkce nebo jednají na základě zmocnění soudním orgánem nebo pod dohledem soudního orgánu, jestliže tyto ostatní orgány a právní odborníci nabízejí záruky nestrannosti a práva všech stran být vyslechnut a jestliže jejich rozhodnutí vydaná podle práva členského státu, v němž působí:

a) mohou být napadena před soudním orgánem nebo jím přezkoumána; a

b) mají obdobnou sílu a účinky jako rozhodnutí soudního orgánu v téže věci.

Členské státy informují Komisi o ostatních orgánech a právních odbornících uvedených v prvním pododstavci v souladu s článkem 79.

KAPITOLA II

PŘÍSLUŠNOST

Článek 4

Obecná příslušnost

Soudy členského státu, na jehož území měl zůstavitel obvyklý pobyt v době smrti, jsou příslušné rozhodovat o dědictví jako o celku.

Článek 5

Dohoda o volbě soudu

1. Pokud právo, které si zůstavitel dle článku 22 zvolil, aby se jím řídilo jeho dědictví, je právem členského státu, mohou se dotčené strany dohodnout, že soud či soudy tohoto členského státu jsou výlučně příslušné k rozhodování o kterékoli otázce související s dědictvím.

2. Uvedená dohoda o volbě soudu se sjednává písemně s uvedením data a podpisu dotčených stran. Písemné formě jsou rovnocenná veškerá sdělení elektronickými prostředky, která umožňují trvalý záznam dohody.

Článek 6

Prohlášení nepříslušnosti v případě volby práva

Pokud právo, které si zůstavitel dle článku 22 zvolil, aby se jím řídilo jeho dědictví, je právem členského státu, soud, který zahájil řízení podle článku 4 nebo článku 10:

a) může na žádost jedné ze stran řízení prohlásit, že není příslušný, pokud má za to, že soudy členského státu zvoleného práva jsou vhodnější pro rozhodnutí o dědictví s ohledem na praktické okolnosti dědictví, jako je místo obvyklého pobytu stran a místo, kde se pozůstalost nachází, nebo

▼B

b) prohlásí, že není příslušný, jestliže se strany řízení v souladu s článkem 5 dohodly, že přenesou příslušnost k soudu nebo soudům členského státu zvoleného práva.

Článek 7

Příslušnost v případě volby práva

Soudy členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil podle článku 22, jsou příslušné pro rozhodování o dědictví, pokud:

a) soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil ve stejné věci na základě článku 6 svou nepříslušnost,

b) se strany řízení v souladu s článkem 5 dohodly, že přenesou příslušnost k soudu nebo soudům tam uvedeného členského státu, nebo

c) strany řízení výslovně uznaly příslušnost soudu, u něhož bylo zahájeno řízení.

Článek 8

Ukončení řízení zahájeného bez návrhu v případě volby práva

Soud, který na základě článku 4 nebo článku 10 zahájil bez návrhu řízení o dědictví, toto řízení ukončí, pokud strany řízení souhlasí s vypořádáním dědictví smírným způsobem mimo soud v členském státě, jehož právo bylo zvoleno zůstavitelem podle článku 22.

Článek 9

Příslušnost založená na přítomnosti u soudu

1. Pokud v průběhu řízení u soudu členského státu příslušného podle článku 7 vyjde najevo, že ne všechny strany uvedeného řízení byly stranami dohody o volbě soudu, soud je i nadále příslušný, pokud se strany řízení, které nebyly stranami dohody, dostaví k jednání k tomuto soudu, aniž by namítaly jeho nepříslušnost.

2. Pokud je stranami řízení, které nejsou stranami dohody, namítána nepříslušnost soudu uvedeného v odstavci 1, uvedený soud prohlásí, že není příslušný.

V takovém případě jsou příslušné pro rozhodnutí o dědictví soudy příslušné podle článku 4 nebo článku 10.

Článek 10

Podpůrná příslušnost

1. Nenachází-li se místo obvyklého pobytu zůstavitele v době smrti na území členského státu, jsou soudy členského státu, v němž se majetek tvořící pozůstalost nachází, přesto příslušné k rozhodování o dědictví jako celku, pokud:

▼B

a) měl zůstavitel v době smrti státní příslušnost tohoto členského státu; nebo pokud tomu tak není,

b) se místo předchozího obvyklého pobytu zůstavitele nacházelo na území tohoto členského státu, za podmínky, že v době zahájení řízení od změny tohoto místa obvyklého pobytu neuplynulo období delší než pět let.

2. Pokud žádný soud v členském státě není příslušný podle odstavce 1, jsou k rozhodování o majetku tvořícím pozůstalost přesto příslušné soudy členského státu, v němž se tento majetek nachází.

Článek 11

Forum necessitatis

Není-li žádný soud členského státu příslušný podle jiných ustanovení tohoto nařízení, mohou soudy členského státu ve výjimečných případech o dědictví rozhodnout, jestliže ve třetím státě, k němuž má daná věc úzkou vazbu, není řízení možné nebo je v takovém třetím státě nelze rozumně zahájit nebo vést.

Věc musí vykazovat dostatečnou vazbu na členský stát, u jehož soudu bylo řízení zahájeno.

Článek 12

Omezení řízení

1. Pokud pozůstalost zahrnuje majetek nacházející se v třetím státě, může soud, u kterého bylo zahájeno řízení o dědictví, na žádost jedné ze stran rozhodnout, že o jedné nebo více částech tohoto majetku nebude rozhodovat, pokud lze očekávat, že jeho rozhodnutí ohledně daného majetku nebude uznáno a případně prohlášeno vykonatelným v tomto třetím státě.

2. Odstavcem 1 není dotčeno právo stran omezit rozsah řízení podle práva členského státu, u jehož soudu bylo řízení zahájeno.

Článek 13

Přijetí či odmítnutí dědictví, odkazu nebo povinného dědického podílu

Vedle soudu, který je příslušný k rozhodování o dědictví podle tohoto nařízení, jsou i soudy členského státu, kde má obvyklý pobyt osoba, jež podle práva rozhodného pro dědění může před soudem učinit prohlášení týkající se přijetí či odmítnutí dědictví, odkazu či povinného podílu nebo prohlášení za účelem omezení odpovědnosti takové osoby, pokud jde o závazky pozůstalosti, příslušné k přijetí takových prohlášení, pokud tato prohlášení mohou být učiněna před soudem podle práva tohoto členského státu.

Článek 14

Zahájení řízení

Pro účely této kapitoly se za zahájení řízení před soudem považuje okamžik, kdy:

a) byl návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost podán k soudu za předpokladu, že navrhovatel následně neopomene učinit kroky nezbytné k řádnému doručení písemnosti odpůrci,

▼B

b) byla písemnost předána úřadu, který provádí doručování, pokud musí být písemnost doručena před svým podáním k soudu, za předpokladu, že navrhovatel následně neopomene učinit kroky nezbytné k řádnému podání písemnosti u soudu, nebo

c) soud rozhodl o zahájení řízení, je-li řízení zahajováno bez návrhu, nebo, není-li takové rozhodnutí vyžadováno, okamžik, kdy soud provedl záznam o podání v dané věci.

Článek 15

Přezkoumání příslušnosti

Pokud je u soudu některého členského státu zahájeno řízení v dědické věci, k níž není příslušný podle tohoto nařízení, prohlásí tento soud z vlastního podnětu svou nepříslušnost.

Článek 16

Přezkoumání přípustnosti

1. Pokud se odpůrce, který má obvyklé bydliště na území jiného státu, než je členský stát, ve kterém byl návrh podán, nedostaví k soudu, přeruší příslušný soud řízení do doby, než bude prokázáno, že odpůrce mohl obdržet návrh na zahájení řízení nebo jinou rovnocennou písemnost v dostatečném předstihu, jenž mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, nebo že za tímto účelem byly učiněny veškeré nezbytné kroky.

2. Má-li být návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost podle tohoto nařízení zaslán z jednoho členského státu do druhého, použije se místo odstavce 1 tohoto článku článek 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) ([1]).

3. Pokud nelze použít nařízení (ES) č. 1393/2007, použije se článek 15 Haagské úmluvy ze dne 15. listopadu 1965 o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních, bylo-li třeba zaslat návrh na zahájení řízení nebo jinou rovnocennou písemnost podle uvedené úmluvy do ciziny.

Článek 17

Litispendence

1. Je-li u soudů různých členských států zahájeno řízení v téže věci mezi týmiž stranami, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.

2. Jakmile je určena příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, prohlásí se soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, za nepříslušný ve prospěch prvního soudu.

([1]) Úř. věst. L 324, 10.12.2007, s. 79.

▼B

Článek 18

Související řízení

1. Jsou-li u soudů různých členských států zahájena řízení, která navzájem souvisejí, může soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, toto řízení přerušit.

2. Dokud nejsou řízení o podaných žalobách skončena v prvním stupni, může soud, u něhož byla žaloba podána později, na návrh strany řízení také prohlásit, že není příslušný, jestliže soud, u něhož byla žaloba podána dříve, je příslušný pro řízení o těchto žalobách a spojení těchto řízení je podle jeho práva přípustné.

3. Ve smyslu tohoto článku žaloby navzájem souvisejí, pokud je mezi nimi dán tak úzký vztah, že jejich společné projednání a rozhodnutí je vhodné k tomu, aby se zabránilo vydání vzájemně si odporujících rozhodnutí v oddělených řízeních.

Článek 19

Předběžná a zajišťovací opatření

Předběžná opatření, včetně zajišťovacích opatření, která jsou upravena právem jednoho členského státu, je možné u soudů tohoto státu navrhnout i tehdy, kdy je pro rozhodnutí ve věci samé příslušný na základě tohoto nařízení soud jiného členského státu.

KAPITOLA III

ROZHODNÉ PRÁVO

Článek 20

Univerzální použitelnost

Právo určené tímto nařízením se použije bez ohledu na to, zda je či není právem členského státu.

Článek 21

Obecné pravidlo

1. Nestanoví-li toto nařízení jinak, je rozhodným právem pro dědění jako celek právo státu, ve kterém měl zůstavitel svůj obvyklý pobyt v době smrti.

2. Je-li ze všech okolností věci zřejmé, že v době smrti měl zůstavitel zjevně užší spojení s jiným státem, než je stát, jehož právo by se použilo na základě odstavce 1, bude právem rozhodným pro dědění výjimečně právo tohoto jiného státu.

Článek 22

Volba práva

1. Každá osoba si může zvolit za právo, jímž se řídí její dědictví jako celek, právo státu, jehož je státním příslušníkem v době uskutečnění této volby nebo v době smrti.

▼B

Osoba s vícenásobnou státní příslušností si může zvolit právo kterékoli státu, jehož je státním příslušníkem v době uskutečnění této volby nebo v době smrti.

2. Tato volba musí být učiněna výslovně v prohlášení ve formě pořízení pro případ smrti nebo musí vyplývat z ustanovení takového pořízení.

3. Věcná platnost úkonu, jímž byla volba práva učiněna, se řídí zvoleným právem.

4. Jakákoliv změna nebo odvolání volby práva musí co do formy splňovat požadavky pro změnu nebo odvolání pořízení pro případ smrti.

Článek 23

Oblast působnosti rozhodného práva

1. Právem určeným podle článku 21 nebo článku 22 se řídí dědictví jako celek.

2. Tímto právem se řídí zejména:

a) důvody, doba a místo zahájení dědického řízení;

b) určení oprávněných osob a jejich příslušných podílů a povinností, které jim mohou být uloženy zůstavitelem, a určení dalších dědických práv, včetně dědických práv pozůstalého manžela či partnera;

c) dědická způsobilost;

d) vydědění a dědická nezpůsobilost;

e) přechod majetku, práv a závazků, které jsou součástí pozůstalosti, na dědice a případně na odkazovníky, včetně podmínek a účinků přijetí či odmítnutí dědictví či odkazu;

f) pravomoci dědiců, vykonavatelů závětí a jiných správců pozůstalosti, zejména pokud jde o prodej majetku a platby věřitelům, aniž jsou dotčeny pravomoci uvedené v čl. 29 odst. 2 a 3;

g) odpovědnost za dluhy plynoucí z dědictví;

h) část pozůstalosti, s níž je možno nakládat, povinné podíly a jiná omezení nakládat s majetkem po smrti, jakož i případné nároky, jež osoby zůstaviteli blízké mohou mít vůči pozůstalosti či vůči dědicům;

i) povinnost vrátit nebo započíst dary, zálohy na dědictví nebo odkazy při určování podílů jednotlivých oprávněných osob; a

j) rozdělení pozůstalosti.

Článek 24

Jiná pořízení pro případ smrti než dědické smlouvy

1. Jiné pořízení pro případ smrti než dědická smlouvy se co do své přípustnosti a věcné platnosti řídí právem, které by se dle tohoto nařízení bylo použilo na dědění majetku po osobě, která pořízení učinila, pokud by tato osoba byla zemřela v den, kdy bylo pořízení učiněno.

▼B

2. Bez ohledu na odstavec 1 si osoba může jako právo, jímž se bude pořízení pro případ smrti co do jeho přípustnosti a věcné platnosti řídit, zvolit právo, které si osoba činící pořízení pro případ smrti mohla zvolit v souladu s článkem 22 za podmínek, jež jsou v tomto článku stanoveny.

3. Odstavec 1 se přiměřeně použije i pro změnu nebo odvolání jiných pořízení pro případ smrti než dědických smluv. V případě volby práva podle odstavce 2 se změna nebo odvolání řídí zvoleným právem.

Článek 25

Dědické smlouvy

1. Dědická smlouva týkající se dědění po jedné osobě se řídí, pokud jde o její přípustnost, věcnou platnost a závazné účinky mezi stranami včetně podmínek pro její zrušení, právem, které by se podle tohoto nařízení bylo použilo pro dědění po této osobě v případě její smrti ke dni uzavření dané smlouvy.

2. Dědická smlouva týkající se dědění po několika osobách je přípustná, pouze pokud je přípustná podle všech právních řádů, které by podle tohoto nařízení byly použily pro dědění po všech zúčastněných osobách v případě jejich smrti ke dni uzavření dané smlouvy.

Dědická smlouva, která je přípustná podle prvního pododstavce, se co do své věcné platnosti a závazných účinků mezi stranami, včetně podmínek pro zrušení, řídí právem, k němuž má nejužší vztah, přičemž se musí jednat o jedno z práv uvedených v prvním pododstavci.

3. Bez ohledu na odstavce 1 a 2 si strany mohou zvolit za právo, jímž se bude jejich dědická smlouva, co se týče její přípustnosti, věcné platnosti a závazných účinků mezi stranami včetně podmínek pro její zrušení řídit, právo, které by si osoba nebo jedna z osob, jejichž majetek je dotčen, mohla zvolit podle článku 22, za podmínek stanovených v tomto článku.

Článek 26

Věcná platnost pořízení pro případ smrti

1. Pro účely článku 24 a 25 se věcné platnosti týkají tyto prvky:

a) způsobilost osoby činící pořízení pro případ smrti takové pořízení učinit;

b) zvláštní důvody bránící osobě, která činí pořízení, pořídit ve prospěch určitých osob nebo bránící jiné osobě obdržet majetek z dědictví osoby, která pořízení učinila;

c) přípustnost zastoupení pro účely učinění pořízení pro případ smrti;

d) výklad pořízení;

▼B

e) podvod, nátlak, omyl a další otázky vztahující se k souhlasu nebo vůli osoby činící pořízení.

2. Má-li osoba způsobilost učinit pořízení pro případ smrti podle práva rozhodného v souladu s článkem 24 nebo článkem 25, nedotkne se následná změna rozhodného práva její způsobilosti změnit či odvolat takové pořízení.

Článek 27

Formální platnost písemně vyhotovených pořízení pro případ smrti

1. Písemně vyhotovené pořízení pro případ smrti je platné co do formy, pokud jeho forma vyhovuje právnímu řádu:

a) státu, v němž bylo vyhotoveno pořízení nebo uzavřena dědická smlouva;

b) státu, jehož byl zůstavitel nebo alespoň jedna z osob, jejichž dědictví se týká dědická smlouva, státním příslušníkem buď v době vyhotovení pořízení nebo uzavření smlouvy, nebo v době smrti;

c) státu, v němž měl zůstavitel nebo alespoň jedna z osob, jejíhož dědictví se týká dědická smlouva, bydliště buď v době vyhotovení pořízení nebo uzavření smlouvy, nebo v době smrti;

d) státu, v němž měl zůstavitel nebo alespoň jedna z osob, jejíhož dědictví se týká dědická smlouva, obvyklý pobyt buď v době vyhotovení pořízení nebo uzavření smlouvy, nebo v době smrti; nebo

e) pokud jde o nemovitosti, státu, v němž se dané nemovitosti nacházejí.

Stanovení toho, zda zůstavitel nebo jakákoliv osoba, jejíhož dědictví se týká dědická smlouva, měli bydliště v určitém státě, se řídí právem tohoto státu.

2. Odstavec 1 se uplatní i na pořízení pro případ smrti, jimiž se mění nebo ruší pořízení dřívější. Změna či zrušení je rovněž platné co do formy, pokud splňuje požadavky kteréhokoli právního řádu, podle jehož ustanovení by dle odstavce 1 bylo změněné nebo zrušené pořízení pro případ smrti platné.

3. Pro účely tohoto článku se každé právní ustanovení, které omezuje povolené formy pořízení pro případ smrti z hlediska věku, státní příslušnosti nebo jiných osobních okolností zůstavitele nebo osob, jejichž dědictví se týká dědická smlouva, považuje za formální požadavek. Stejné pravidlo se uplatní i na určení způsobilosti svědků, jíž je podmíněna platnost pořízení pro případ smrti.

▼B

Článek 28

Platnost formy prohlášení o přijetí či odmítnutí dědictví

Prohlášení o přijetí či odmítnutí dědictví, odkazu nebo povinného dědického podílu nebo prohlášení, kterým se omezuje odpovědnost osoby činící toto prohlášení, je co do formy platné, pokud splňuje požadavky:

a) práva rozhodného pro dědění podle článku 21 nebo článku 22, nebo

b) práva státu, ve kterém má osoba činící toto prohlášení obvyklý pobyt.

Článek 29

Zvláštní pravidla pro jmenování a pravomoci správce pozůstalosti v určitých situacích

1. Stanoví-li právo členského státu, jehož soudy jsou příslušné k rozhodování o dědictví na základě tohoto nařízení, že ustavení správce pozůstalosti je povinné nebo je povinné na vyžádání, a je-li právo rozhodné cizím právem, mohou soudy tohoto členského státu, u nichž bylo zahájeno řízení, ustavit jednoho či více správců pozůstalosti na základě vlastního práva za podmínek, jež jsou stanoveny v tomto článku.

Správce (či správci) ustanovení podle tohoto odstavce jsou osoby oprávněné vykonávat závěť zůstavitele nebo spravovat pozůstalost na základě práva rozhodného pro dědění. V případě, že toto právo neumožňuje správu pozůstalosti osobou, jež není oprávněnou osobou, mohou soudy členského státu, v němž má být správce ustaven, jmenovat třetího správce podle vlastního práva, pokud to vlastní právo ukládá a pokud existuje vážný střet zájmů mezi oprávněnými osobami nebo mezi oprávněnými osobami na jedné straně a věřiteli či jinými osobami, které se zaručily za dluhy zůstavitele, na straně druhé, neschopnost oprávněných osob dosáhnout dohody o správě dědictví nebo pokud je dědictví, jež má být spravováno, komplexní s ohledem na povahu majetku.

Správce (či správci) ustavení podle tohoto odstavce jsou jediné osoby oprávněné k výkonu pravomocí uvedených v odstavcích 2 a 3.

2. Osoba či osoby, které byly podle odstavce 1 ustanoveny správcem či správci, jsou oprávněny vykonávat pravomoci pro správu pozůstalosti na základě práva rozhodného pro dědění. Soud, který správce ustavuje, může ve svém rozhodnutí stanovit zvláštní podmínky pro výkon těchto pravomocí v souladu s právem rozhodným pro dědění.

V případě, že právo rozhodné pro dědění nestanoví dostatečné pravomoci pro účely ochrany majetku tvořícího pozůstalost nebo ochrany práv věřitelů či jiných osob, které mají zaručené dluhy zůstavitele, může soud, který správce ustavuje, povolit správci či správcům vykonávat zbytkové pravomoci správce stanovené právem tohoto členského státu a ve svém rozhodnutí může stanovit zvláštní podmínky výkonu této pravomoci v souladu s tímto právem.

▼B

Správce či správci, kteří přijímají opatření na základě zbytkové pravomoci, však dodržují právo rozhodné pro dědění, pokud jde o převod vlastnictví k majetku, který tvoří pozůstalost, právní odpovědnost za dluhy váznoucí na dědictví, práva oprávněných osob, případně i včetně práva přijmout či odmítnout dědictví a práv vykonavatele závěti zůstavitele.

3. Aniž je dotčen odstavec 2, může soud, který ustavuje jednoho nebo více správců podle odstavce 1, ve výjimečných případech, kdy je právem rozhodným pro dědění právo třetího státu, rozhodnout, že těmto správcům svěří všechny pravomoci spojené se správou podle práva členského státu, v němž jsou ustaveni.

Správci však při výkonu takových pravomocí musí především respektovat určení oprávněných osob a jejich dědických práv, včetně jejich práva na povinný dědický podíl nebo nároku vůči pozůstalosti či dědicům podle práva rozhodného pro dědění.

Článek 30

Zvláštní omezující pravidla týkající se či ovlivňující dědění v souvislosti s určitými aktivy

Pokud právo státu, ve kterém se nacházejí určité nemovitosti, podniky nebo další zvláštní druhy majetku, obsahuje zvláštní pravidla, která z ekonomických, rodinných či společenských důvodů stanoví omezení týkající se či ovlivňující dědění takového majetku, použijí se pro dědění tato zvláštní pravidla, pokud jsou podle práva tohoto státu použitelná nezávisle na právu rozhodném pro dědění.

Článek 31

Přizpůsobení věcných práv

Dovolává-li se osoba věcného práva, které jí náleží na základě práva rozhodného pro dědění, a dané věcné právo neexistuje v právním řádu členského státu, v němž se tohoto práva dovolává, bude toto věcné právo v případě potřeby a v možném rozsahu přizpůsobeno nejbližšímu rovnocennému věcnému právu v rámci právního řádu daného státu, přičemž bude zohledněn účel a zájem, které toto konkrétní věcné právo sleduje, jakož i účinky, jež jsou s ním spojeny.

Článek 32

Osoby současně zemřelé

Pokud dvě nebo více osob, jejichž dědění se řídí rozdílnými právními předpisy, zemřou za podmínek, v nichž není jisté pořadí jejich smrti, a pokud tyto právní předpisy upravují situaci rozdílně nebo ji neupravují vůbec, žádný z těchto zůstavitelů nemá dědická práva vůči druhému či druhým.

▼B

Článek 33

Pozůstalost bez dědiců

Pokud podle práva rozhodného pro dědění podle tohoto nařízení neexistuje pro žádný majetek ani dědic, ani odkazovník podle pořízení pro případ smrti, ani žádná fyzická osoba není dědicem ze zákona, použití takto určeného práva nevylučuje právo členského státu nebo subjektu určeného daným členským státem za tímto účelem ujmout se podle svého práva vlastnictví majetku z dědictví, který se nachází na jeho území, mají-li věřitelé právo nárokovat uspokojení svých pohledávek z majetku tvořícího pozůstalost.

Článek 34

Zpětný a další odkaz

1. Použitím práva třetího státu určeného na základě tohoto nařízení se rozumí použití právních norem platných v tomto státu včetně jeho norem mezinárodního práva soukromého, pokud odkazují:

a) na právo některého členského státu, nebo

b) na právo jiného třetího státu, který by uplatnil své vlastní právo.

2. Zpětný a další odkaz se neuplatní v souvislosti s právem uvedeným v čl. 21 odst. 2, článku 22, článku 27, čl. 28 písm. b) a článku 30.

Článek 35

Veřejný pořádek (ordre public)

Použití některého ustanovení práva kteréhokoli státu určeného na základě tohoto nařízení může být odmítnuto pouze v případě, že by bylo zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem (*ordre public*) místa soudu.

Článek 36

Státy s více právními systémy – kolize právních norem z hlediska územního

1. Pokud právo určené na základě tohoto nařízení je právem státu, který je složen z více územních jednotek, z nichž každá má vlastní právní normy upravující dědění, určí se příslušná územní jednotka, jejíž právní normy se uplatní, na základě vnitrostátních kolizních právních předpisů daného státu.

2. V případě neexistence daných vnitrostátních kolizních právních předpisů:

a) jakýkoli odkaz na právo státu uvedeného v odstavci 1 je pro účely stanovení práva rozhodného na základě ustanovení odkazujících na obvyklý pobyt zůstavitele odkazem na právo územní jednotky, v níž měl zůstavitel obvyklý pobyt v době smrti;

▼B

b) jakýkoli odkaz na právo státu uvedeného v odstavci 1 je pro účely stanovení práva rozhodného na základě ustanovení odkazujících na státní příslušnost zůstavitele odkazem na právo územní jednotky, k níž měl zůstavitel v době smrti nejužší vztah;

c) jakýkoli odkaz na právo státu uvedeného v odstavci 1 je pro účely stanovení práva rozhodného na základě jiných ustanovení, podle nichž jsou hraničními určovateli jiné prvky, odkazem na právo územní jednotky, v níž se příslušný prvek nachází.

3. Aniž je dotčen odstavec 2, je jakýkoli odkaz na právo státu uvedeného v odstavci 1 pro účely stanovení příslušného práva podle článku 27, v případě neexistence vnitrostátních kolizních právních předpisů v tomto státě, odkazem na právo územní jednotky, k níž měl zůstavitel nebo osoby, jejichž dědictví se týká dědická smlouva, nejužší vztah.

Článek 37

Státy s více právními systémy – kolize právních norem z hlediska osobního

Ve vztahu ke státu, ve kterém dva nebo více právních systémů nebo souborů pravidel použitelných pro různé kategorie osob upravují dědění, se odkazem na právo tohoto státu rozumí odkaz na právní systém nebo soubor pravidel, který je určen platnými pravidly tohoto státu. Neexistují-li taková pravidla, použije se právní systém nebo soubor pravidel, k němuž měl zůstavitel nejužší vztah.

Článek 38

Nepoužití tohoto nařízení v případě vnitrostátní kolize právních norem

Členský stát, který má více územních jednotek, z nichž každá má vlastní právní normy upravující dědění, není povinen uplatňovat toto nařízení při kolizích právních předpisů, jež se týkají výhradně těchto jednotek.

KAPITOLA IV

UZNÁVÁNÍ, VYKONATELNOST A VÝKON ROZHODNUTÍ

Článek 39

Uznávání

1. Rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.

2. Stane-li se sporným, zda rozhodnutí má být uznáno, může každá strana, která uplatňuje uznání jako hlavní věc v daném sporu, v řízení podle článků 45 až 58 navrhnout, že soudní rozhodnutí má být uznáno.

▼B

3. Je-li otázka uznání rozhodnutí vznesena u soudu členského státu jako předběžná otázka, může o ní tento soud rozhodnout.

Článek 40

Důvody pro neuznání

Rozhodnutí se neuzná:

a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) členského státu, v němž se o uznání žádá;

b) jestliže odpůrci, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, ledaže žalovaný nevyužil žádný opravný prostředek proti rozhodnutí, i když k tomu měl možnost;

c) jestliže je neslučitelné s rozhodnutím vydaným v řízení v téže věci mezi týmiž stranami v členském státě, v němž se o uznání žádá,

d) je-li neslučitelné s dřívějším rozhodnutím, které bylo vydáno v jiném členském státě nebo ve třetím státě v řízení mezi týmiž stranami a pro tentýž nárok, pokud toto dřívější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné pro uznání v členském státě, v němž se o uznání žádá.

Článek 41

Vyloučení přezkumu ve věci samé

Rozhodnutí vydané v členském státě nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.

Článek 42

Přerušení řízení o uznání

Soud členského státu, v němž se žádá o uznání rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, může řízení přerušit, jestliže byl proti rozhodnutí podán řádný opravný prostředek v členském státě původu.

Článek 43

Vykonatelnost

Rozhodnutí vydaná v některém členském státě a vykonatelná v tomto státě jsou vykonatelná v jiném členském státě, pokud tam byla na žádost kterékoli dotčené strany prohlášena vykonatelnými v souladu s postupem stanoveným v článcích 45 až 58.

Článek 44

Určení bydliště

Pro posouzení, zda má strana řízení bydliště na území členského státu výkonu pro účely řízení podle článků 45 až 58, použije soud, u nějž bylo řízení zahájeno, právo tohoto státu.

▼B

Článek 45

Příslušnost místních soudů

1. Návrh na prohlášení vykonatelnosti se podává u soudu nebo příslušného orgánu členského státu výkonu, o kterém tento členský stát informoval Komisi v souladu s článkem 78.

2. Místní příslušnost se určuje podle bydliště strany, vůči níž je výkon navrhován, nebo podle místa výkonu.

Článek 46

Postup

1. Postup pro podání návrhu se řídí právem členského státu výkonu.

2. Navrhovatel není povinen mít v členském státě výkonu ani poštovní adresu, ani pověřeného zástupce.

3. K návrhu musí být přiloženy tyto dokumenty:

a) jedno vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro uznání jeho pravosti;

b) potvrzení vydané soudem nebo příslušným orgánem členského státu původu za použití formuláře stanoveného poradním postupem podle čl. 81 odst. 2, aniž je dotčen článek 47.

Článek 47

Nepředložení potvrzení

1. Pokud není předloženo potvrzení uvedené v čl. 46 odst. 3 písm. b), může soud nebo příslušný orgán určit lhůtu pro jeho předložení, přijmout rovnocennou písemnost nebo, pokud nepovažuje za potřebné další objasnění, jeho předložení prominout.

2. Na požádání soudu nebo příslušného orgánu je třeba předložit překlad takových písemností. Překlad musí být vyhotoven osobou oprávněnou k překladatelské činnosti v některém z členských států.

Článek 48

Prohlášení vykonatelnosti

Rozhodnutí se prohlásí za vykonatelné bez přezkumu podle článku 40, jakmile jsou splněny formální náležitosti uvedené v článku 46. Strana, vůči níž je výkon navrhován, není v této části řízení oprávněna činit k návrhu jakákoli podání.

▼B

Článek 49

Sdělení rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti

1. Rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti se bez odkladu sdělí navrhovateli postupem stanoveným právem členského státu výkonu.

2. Prohlášení vykonatelnosti se doručí straně, vůči níž je výkon navrhován, spolu s rozhodnutím, pokud jí toto rozhodnutí již nebylo doručeno.

Článek 50

Opravný prostředek proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti

1. Proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti může kterákoli strana podat opravný prostředek.

2. Opravný prostředek se podává u soudu, o kterém dotyčný členský stát informoval Komisi v souladu s článkem 78.

3. Opravný prostředek se projednává v souladu s předpisy upravujícími sporná řízení.

4. Jestliže se strana, vůči níž je výkon navrhován, nedostaví k řízení o opravném prostředku zahájeného navrhovatelem u odvolacího soudu, použije se článek 16, i když strana, vůči níž je výkon navrhován, nemá bydliště v žádném členském státě.

5. Opravný prostředek proti prohlášení vykonatelnosti musí být podán ve lhůtě 30 dnů od doručení tohoto prohlášení. Má-li strana, vůči níž je výkon navrhován, bydliště v jiném členském státě, než ve kterém bylo prohlášení vykonatelnosti vydáno, činí lhůta pro podání opravného prostředku 60 dní a počíná běžet dnem jeho doručení straně osobně nebo do místa jejího pobytu. Prodloužení této lhůty z důvodu vzdálenosti je vyloučeno.

Článek 51

Postup pro napadení rozhodnutí o opravném prostředku

Rozhodnutí o opravném prostředku může být napadeno pouze postupem, o němž dotyčný členský stát informoval Komisi v souladu s článkem 78.

Článek 52

Zamítnutí či zrušení prohlášení vykonatelnosti

Soud, u něhož byl opravný prostředek podle článku 50 nebo článku 51 podán, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti pouze na základě důvodů uvedených v článku 40. Rozhodnutí soud vydá neprodleně.

▼B

Článek 53

Přerušení řízení

Soud, u něhož byl podán opravný prostředek podle článku 50 nebo článku 51, přeruší na návrh strany, vůči níž je výkon navrhován, řízení, jestliže je odložena vykonatelnost rozhodnutí v členském státě původu z důvodu podání opravného prostředku.

Článek 54

Předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích

1. Musí-li být rozhodnutí uznáno v souladu s touto kapitolou, není navrhovatel omezen v podávání návrhů na přijetí předběžných nebo zajišťovacích opatření v souladu s právem členského státu výkonu, aniž by bylo nezbytné prohlášení vykonatelnosti podle článku 48.

2. Prohlášení vykonatelnosti s sebou ze zákona nese možnost přijmout jakákoli zajišťovací opatření.

3. Dokud běží lhůta k podání opravného prostředku proti prohlášení vykonatelnosti stanovená v čl. 50 odst. 5 a dokud není o tomto opravném prostředku rozhodnuto, nesmí být učiněna jiná opatření než opatření k zajištění majetku strany, vůči níž je výkon navrhován.

Článek 55

Částečná vykonatelnost

1. Bylo-li vydáno rozhodnutí o více nárocích a nemůže-li být prohlášení vykonatelnosti vydáno pro všechny z těchto nároků, vydá soud nebo příslušný orgán prohlášení vykonatelnosti pro jeden nebo více těchto nároků.

2. Navrhovatel může požádat, aby bylo prohlášení vykonatelnosti omezeno pouze na část nároků.

Článek 56

Právní pomoc

Navrhovatel, jemuž se v členském státě původu dostává výhod úplné nebo částečné právní pomoci nebo který je osvobozen od úhrady nákladů nebo výdajů, požívá v jakémkoli řízení o prohlášení vykonatelnosti nejvýhodnější právní pomoci nebo nejširšího osvobození od úhrady nákladů a výdajů podle práva členského státu výkonu.

Článek 57

Žádná jistota, kauce či záloha

Po straně, která v jednom členském státě navrhuje uznání, vykonatelnost nebo výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, nesmí být na základě skutečnosti, že je cizím státním příslušníkem nebo že nemá bydliště nebo pobyt v členském státě, v němž se výkon navrhuje, požadována žádná jistota, kauce či záloha, jakkoli označené.

▼B

Článek 58

Bezplatnost

V řízení o prohlášení vykonatelnosti nemůže být ve státě výkonu vybírán žádný poplatek stanovený podle hodnoty předmětu sporu.

KAPITOLA V

VEŘEJNÉ LISTINY A SOUDNÍ SMÍRY

Článek 59

Přijímání veřejných listin

1. Veřejná listina vyhotovená v jednom členském státě má v jiném členském státě stejné důkazní účinky jako ve státě původu, popřípadě účinky co nejvíce srovnatelné, pokud to není zjevně v rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) dotčeného členského státu.

Osoba, jež má v úmyslu použít veřejnou listinu v jiném členském státě, může požádat orgán, který listinu vyhotovil v členském státě původu, aby vyplnil formulář stanovený poradním postupem podle čl. 81 odst. 2 a popsal v něm důkazní účinky, které daná veřejná listina vyvolává v členském státě původu.

2. Jakékoli napadení pravosti veřejné listiny se provede u soudu členského státu původu a rozhodne se o něm podle práva tohoto státu. Veřejná listina, která byla napadena, nevyvolává do rozhodnutí příslušného soudu žádné důkazní účinky v jiném členském státě.

3. Jakékoli napadení právních úkonů nebo právních vztahů zaznamenaných ve veřejné listině se provede u soudů příslušných podle tohoto nařízení a rozhodne se o něm podle práva rozhodného podle kapitoly III. Veřejná listina, která byla napadena, nevyvolává do rozhodnutí příslušného soudu žádné důkazní účinky v jiném členském státě, než je členský stát původu, pokud jde o napadenou část.

4. Pokud výsledek řízení u soudu členského státu závisí na určení předběžné otázky související s právními úkony nebo právními vztahy zaznamenanými ve veřejné listině pořízené v dědických věcech, je tento soud příslušný o ní rozhodnout.

Článek 60

Vykonatelnost veřejných listin

1. Veřejná listina, která je vykonatelná v členském státě původu, se prohlásí za vykonatelnou v jiném členském státě na návrh kterékoli dotčené strany v souladu s postupem stanoveným v článcích 45 až 58.

2. Pro účely čl. 46 odst. 3 písm. b) vydá orgán, který veřejnou listinu vyhotovil, na návrh kterékoli zúčastněné strany potvrzení za použití formuláře stanoveného poradním postupem podle čl. 81 odst. 2.

▼B

3. Soud, ke kterému je podán opravný prostředek podle článku 50 nebo článku 51, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti jen tehdy, pokud by výkon této veřejné listiny byl zjevně v rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) členského státu výkonu.

Článek 61

Vykonatelnost soudních smírů

1. Soudní smír, který je vykonatelný v členském státě původu, se prohlásí za vykonatelný v jiném členském státě na návrh kterékoli dotčené strany v souladu s postupem stanoveným v článcích 45 až 58.

2. Pro účely čl. 46 odst. 3 písm. b) vydá soud, který smír schválil nebo před nímž byl smír uzavřen, na návrh kterékoli dotčené strany potvrzení za použití formuláře stanoveného poradním postupem podle čl. 81 odst. 2.

3. Soud, ke kterému je podán opravný prostředek podle článku 50 nebo článku 51, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti jen tehdy, pokud by výkon soudního smíru byl zjevně v rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) členského státu výkonu.

KAPITOLA VI

EVROPSKÉ DĚDICKÉ OSVĚDČENÍ

Článek 62

Vytvoření evropského dědického osvědčení

1. Toto nařízení zavádí evropské dědické osvědčení (dále jen „osvědčení“), které se vydá za účelem použití v jiném členském státě a vyvolá účinky uvedené v článku 69.

2. Použití osvědčení není povinné.

3. Osvědčení nenahrazuje vnitrostátní dokumenty používané v členských státech pro obdobné účely. Osvědčení, které již bylo vydáno za účelem použití v jiném členském státě, nicméně vyvolává účinky uvedené v článku 69 i v členském státě, jehož orgány je vydaly v souladu s touto kapitolou.

Článek 63

Účel osvědčení

1. Účelem osvědčení je jeho využití dědici, odkazovníky majícími přímá práva k dědictví a vykonavateli závětí nebo správci pozůstalosti, kteří v jiném členském státě potřebují prokázat svůj status nebo vykonávat buď svá práva jako dědicové či odkazovníci, nebo své pravomoci jako vykonavatelé závětí či správci pozůstalosti.

2. Osvědčení může být zejména použito k prokázání jednoho nebo více z těchto prvků:

a) statusu nebo práv jednotlivých dědiců, popřípadě jednotlivých odkazovníků uvedených v osvědčení a jejich příslušných podílů na pozůstalosti;

▼B

b) přidělení konkrétní položky nebo položek, které jsou součástí pozůstalosti, dědici (či dědicům), popřípadě odkazovníku (či odkazovníkům), uvedeným v osvědčení;

c) pravomoci osob uvedených v osvědčení vykonávat závěť či spravovat pozůstalost.

Článek 64

Pravomoc vydat osvědčení

Osvědčení se vydává v členském státě, jehož soudy jsou příslušné podle článků 4, 7, 10 nebo 11. Vydávajícím orgánem je:

a) soud ve smyslu čl. 3 odst. 2, nebo

b) jiný orgán, který má podle vnitrostátního práva pravomoc zabývat se dědickými věcmi.

Článek 65

Žádost o osvědčení

1. Osvědčení se vydává na žádost kterékoli osoby uvedené v čl. 63 odst. 1 (dále jen „žadatel“).

2. Pro účely podání žádosti může žadatel využít formulář stanovený poradním postupem podle čl. 81 odst. 2.

3. Žádost musí obsahovat níže uvedené informace, pokud má žadatel takové informace k dispozici a jsou pro vydávající orgán nezbytné k tomu, aby mohl osvědčit prvky požadované žadatelem, přičemž, aniž je dotčen čl. 66 odst. 2, se spolu s žádostí předkládají veškeré relevantní dokumenty, a to v originále nebo kopii, jež splňují podmínky nezbytné pro ověření pravosti:

a) údaje o zůstaviteli: příjmení (případně rodné příjmení), jméno (či jména), pohlaví, datum a místo narození, stav, státní příslušnost, identifikační číslo (pokud existuje), adresa v době smrti, datum a místo smrti;

b) údaje o žadateli: příjmení (případně rodné příjmení), jméno (či jména), pohlaví, datum a místo narození, stav, státní příslušnost, identifikační číslo (pokud existuje), adresa a vztah k zůstaviteli, pokud existoval;

c) údaje o případném zástupci žadatele: příjmení (případně rodné příjmení), jméno (či jména), adresa a způsobilost k zastupování;

d) údaje o manželovi/manželce či partnerovi/partnerce zůstavitele, popřípadě o bývalých manželech/manželkách či bývalých partnerech/partnerkách: příjmení (případně rodné příjmení), jméno (či jména), pohlaví, datum a místo narození, stav, státní příslušnost, identifikační číslo (pokud existuje) a adresa;

▼B

e) údaje o dalších případných oprávněných osobách na základě pořízení pro případ smrti nebo ze zákona: příjmení, jméno (či jména) nebo název organizace, případné identifikační číslo a adresa;

f) zamýšlený účel osvědčení v souladu s článkem 63;

g) případně kontaktní údaje soudu nebo jiného příslušného orgánu, který se zabývá nebo zabýval dědickou věcí jako takovou;

h) prvky, na nichž žadatel odpovídajícím způsobem zakládá své nárokované právo na dědictví jako oprávněná osoba nebo právo vykonávat závěť zůstavitele nebo právo spravovat majetek zůstavitele;

i) údaj o tom, zda zůstavitel učinil pořízení pro případ smrti; není-li přiložen originál ani kopie, údaj o místě, kde se originál nachází;

j) údaj o tom, zda zůstavitel uzavřel manželskou smlouvu nebo smlouvu v souvislosti se vztahem, který by mohl mít obdobné účinky jako manželství; není-li přiložen originál ani kopie této smlouvy, údaj o místě, kde se originál nachází;

k) údaj o tom, zda některá z oprávněných osob učinila prohlášení ohledně přijetí nebo odmítnutí dědictví;

l) prohlášení o tom, že podle nejlepšího vědomí žadatele neprobíhá žádný spor ohledně prvků, o jejichž osvědčení žádá;

m) jakékoli další informace, jež žadatel považuje za užitečné pro účely vydání osvědčení.

Článek 66

Přezkoumání žádosti

1. Vydávající orgán po obdržení žádosti ověří informace, prohlášení, listiny a další důkazy, které žadatel poskytl. Provede z vlastního podnětu šetření nezbytná pro ověření, pokud to stanoví nebo umožňuje jeho právní předpisy, nebo žadatele vyzve k poskytnutí jakéhokoli dalšího důkazu, který považuje za nezbytný.

2. Pokud žadatel nebyl u příslušných dokumentů schopen předložit kopie, které splňují podmínky nezbytné pro ověření pravosti, může vydávající orgán rozhodnout, že přijme jinou formu důkazů.

3. Pokud tak stanoví jeho právní předpisy a za splnění podmínek v nich uvedených, může vydávající orgán požadovat, aby byla prohlášení učiněna pod přísahou nebo místopřísežným prohlášením namísto přísahy.

4. Vydávající orgán podnikne veškeré kroky nezbytné k tomu, aby všechny oprávněné osoby byly informovány o žádosti o osvědčení. Je-li to nezbytné pro zjištění prvků, jež mají být osvědčeny, vyslechne zúčastněné osoby a případné vykonavatele nebo správce a zveřejní oznámení, jejichž cílem je umožnit dalším případným oprávněným osobám uplatnit jejich práva k dědictví.

▼B

5. Pro účely tohoto článku poskytne na žádost příslušný orgán jednoho členského státu vydávajícímu orgánu jiného členského státu informace uchovávané zejména v rejstřících nemovitostí, v matrikách a rejstřících, které uchovávají listiny a skutečnosti významné pro dědění nebo úpravu majetkových poměrů v manželství nebo v obdobných majetkových režimech zůstavitele, pokud by příslušný orgán byl oprávněn takové informace podle vnitrostátního práva poskytnout jinému vnitrostátnímu orgánu.

Článek 67

Vydávání osvědčení

1. Vydávající orgán vydá osvědčení neprodleně v souladu s postupem stanoveným v této kapitole, pokud prvky, které mají být osvědčeny, byly stanoveny podle práva rozhodného pro dědění nebo podle jiného práva rozhodného pro konkrétní prvek. Použije k tomu formulář stanovený poradním postupem podle čl. 81 odst. 2.

Vydávající orgán osvědčení nevydá, zejména pokud:

a) prvky, jež mají být osvědčeny, byly napadeny, nebo

b) by osvědčení nebylo v souladu s rozhodnutím, které se týká stejných prvků.

2. Vydávající orgán přijme veškeré kroky nezbytné k tomu, aby oprávněné osoby byly informovány o vydání osvědčení.

Článek 68

Obsah osvědčení

Osvědčení obsahuje následující informace v míře požadované pro účel, za nímž je vydáváno:

a) název a adresa vydávajícího orgánu;

b) referenční číslo spisu;

c) prvky, na jejichž základě má vydávající orgán za to, že je příslušný k vydání osvědčení;

d) datum vydání;

e) údaje o žadateli: příjmení (případně rodné příjmení), jméno (či jména), pohlaví, datum a místo narození, stav, státní příslušnost, identifikační číslo (pokud existuje), adresa a vztah k zůstaviteli, pokud existoval;

f) údaje o zůstaviteli: příjmení (případně rodné příjmení), jméno (či jména), pohlaví, datum a místo narození, stav, státní příslušnost, identifikační číslo (pokud existuje), adresa v době smrti, datum a místo smrti;

g) údaje o oprávněných osobách: příjmení (případně rodné příjmení), jméno (či jména) a případné identifikační číslo;

▼B

h) informace ohledně manželské smlouvy uzavřené zůstavitelem, popřípadě smlouvy uzavřené zůstavitelem v souvislosti se vztahem, který má podle platných právních předpisů obdobné účinky jako manželství; dále pak informace o úpravě majetkových poměrů v manželství nebo obdobném majetkovém režimu;

i) právo rozhodné pro dědění a prvky, na jejichž základě bylo toto právo stanoveno;

j) informace o tom, zda se jedná o dědění ze zákona nebo na základě pořízení pro případ smrti, a to včetně informací ohledně prvků zakládajících práva nebo pravomoci dědiců, odkazovníků, vykonavatelů závětí nebo správců pozůstalosti;

k) případně u každé oprávněné osoby informace o povaze přijetí nebo odmítnutí dědictví;

l) příslušný podíl každého z dědiců a případně seznam práv nebo majetku příslušejících jednotlivým dědicům;

m) seznam práv nebo majetku příslušejících jednotlivým odkazovníkům;

n) omezení práv dědice (nebo dědiců) a případně odkazovníka (nebo odkazovníků) podle práva rozhodného pro dědění nebo podle pořízení pro případ smrti;

o) pravomoci vykonavatele závěti nebo správce pozůstalosti a omezení těchto pravomocí podle práva rozhodného pro dědění nebo podle pořízení pro případ smrti.

Článek 69

Účinky osvědčení

1. Osvědčení vyvolává účinky ve všech členských státech, aniž by se vyžadoval jakýkoli zvláštní postup.

2. Předpokládá se, že osvědčení pravdivě dokládá prvky, které byly stanoveny podle práva rozhodného pro dědění nebo podle jiného práva rozhodného pro konkrétní prvky. Předpokládá se, že osoba uvedená v osvědčení jako dědic, odkazovník, vykonavatel závěti nebo správce pozůstalosti je v postavení uvedeném v osvědčení nebo disponuje tam uvedenými právy či pravomocemi, přičemž uvedená práva nebo pravomoci nejsou předmětem jiných podmínek nebo omezení, než stanoví samotné osvědčení.

3. U každé osoby, která na základě informací osvědčených v osvědčení vyplatí či předá majetek osobě uvedené v osvědčení jako osobě oprávněné k přijetí platby či majetku, se má za to, že uzavřela transakci s osobou oprávněnou k přijetí platby či majetku, ledaže jí bylo známo, že obsah osvědčení neodpovídá skutečnosti, nebo o tomto rozporu se skutečností nevěděla z důvodu hrubé nedbalosti.

4. Pokud určitá osoba uvedená v osvědčení jako osoba, jež smí nakládat s majetkem z pozůstalosti, s tímto majetkem nakládá ve prospěch jiné osoby, má se za to, že tato jiná osoba uzavřela transakci s osobou oprávněnou nakládat s dotčeným majetkem, pokud jednala na základě informací osvědčených v osvědčení, ledaže jí bylo známo, že obsah osvědčení neodpovídá skutečnosti, nebo o tomto rozporu se skutečností nevěděla z důvodu hrubé nedbalosti.

▼B

5. Osvědčení představuje platný dokument k zápisu majetku z pozůstalosti do příslušného rejstříku členského státu, aniž je dotčen čl. 1 odst. 2 písm. k) a l).

Článek 70

Ověřené kopie osvědčení

1. Vydávající orgán si ponechá originál osvědčení a vydá jednu nebo více ověřených kopií žadateli a jakékoli osobě, která prokáže oprávněný zájem.

2. Vydávající orgán vede pro účely čl. 71 odst. 3 a čl. 73 odst. 2 seznam osob, jimž byly vydány ověřené kopie podle odstavce 1.

3. Vydané ověřené kopie jsou platné po omezenou dobu šesti měsíců, což se uvede v ověřené kopii vyznačením doby platnosti. Ve výjimečných a náležitě zdůvodněných případech může vydávající orgán odchylně rozhodnout o prodloužení doby platnosti. Jakmile toto období uplyne, musí každá osoba disponující ověřenou kopií k tomu, aby mohla osvědčení použít pro účely uvedené v článku 63, požádat o prodloužení doby platnosti ověřené kopie nebo požádat vydávající orgán o novou ověřenou kopii.

Článek 71

Oprava, změna nebo stažení osvědčení

1. V případě výskytu formální chyby vydávající orgán na žádost kterékoli osoby, která prokáže oprávněný zájem, nebo z vlastního podnětu toto osvědčení opraví.

2. Vydávající orgán na žádost kterékoli osoby, která prokáže oprávněný zájem, nebo je-li to možné dle vnitrostátního práva, z vlastního podnětu změní nebo stáhne osvědčení, pokud bylo zjištěno, že toto osvědčení nebo jeho jednotlivé prvky neodpovídají skutečnosti.

3. Vydávající orgán všechny osoby, jimž byly podle čl. 70 odst. 1 vydány ověřené kopie osvědčení, neprodleně uvědomí o jakékoli opravě, změně nebo stažení tohoto osvědčení.

Článek 72

Opravné prostředky

1. Rozhodnutí přijatá vydávajícím orgánem podle článku 67 může napadnout každá osoba oprávněná k podání žádosti o osvědčení.

Rozhodnutí přijatá vydávajícím orgánem podle článku 71 a čl. 73 odst. 1 písm. a) může napadnout každá osoba, která prokáže oprávněný zájem.

Opravný prostředek se podává u soudního orgánu v členském státě vydávajícího orgánu v souladu s právními předpisy daného státu.

2. Pokud je v důsledku napadení uvedeného v odstavci 1 zjištěno, že vydané osvědčení neodpovídá skutečnosti, příslušný soudní orgán osvědčení opraví, změní nebo stáhne, popřípadě zajistí, aby jej opravil, změnil nebo stáhl vydávající orgán.

▼B

Pokud je v důsledku napadení uvedeného v odstavci 1 prokázáno, že odmítnutí vydat osvědčení bylo neodůvodněné, vydá osvědčení příslušný soudní orgán, nebo zajistí, aby vydávající orgán věc přehodnotil a vydal nové rozhodnutí.

Článek 73

Pozastavení účinků osvědčení

1. Účinky osvědčení mohou být pozastaveny:

a) vydávajícím orgánem na žádost kterékoli osoby, která prokáže oprávněný zájem, a to do rozhodnutí o změně nebo stažení osvědčení podle článku 71, nebo

b) soudním orgánem na žádost kterékoli osoby oprávněné na základě článku 72 k napadení rozhodnutí přijatého vydávajícím orgánem, a to až do rozhodnutí o opravném prostředku.

2. Vydávající nebo soudní orgán všechny osoby, jimž byly podle čl. 70 odst. 1 vydány ověřené kopie osvědčení, neprodleně uvědomí o jakémkoli pozastavení účinků tohoto osvědčení.

Po dobu pozastavení účinků osvědčení nelze vydávat další jeho ověřené kopie.

KAPITOLA VII

OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 74

Legalizace nebo obdobné formální požadavky

U dokumentů vydaných v členských státech v rámci tohoto nařízení se nevyžaduje legalizace či obdobný formální požadavek.

Článek 75

Vztah ke stávajícím mezinárodním úmluvám

1. Tímto nařízením není dotčeno uplatňování mezinárodních úmluv, jejichž smluvními stranami je v okamžiku přijetí tohoto nařízení jeden nebo více členských států a které se týkají oblastí upravených tímto nařízením.

Zejména pak členské státy, jež jsou smluvními stranami Haagské úmluvy ze dne 5. října 1961 o právu použitelném na formu závětí, používají pro formální platnost závětí a společných závětí i nadále namísto článku 27 tohoto nařízení ustanovení uvedené úmluvy.

2. Aniž je dotčen odstavec 1, má toto nařízení ve vzájemných vztazích členských států přednost před úmluvami uzavřenými výlučně mezi dvěma nebo více z nich, a to v rozsahu, ve kterém se tyto úmluvy týkají oblastí upravených tímto nařízením.

▼B

3. Toto nařízení nebrání uplatňování úmluvy z 19. listopadu 1934 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem o ustanoveních mezinárodního práva soukromého ve věcech dědění, závětí a správy pozůstalostí ve znění revize, která byla provedena mezivládní dohodou uvedených států ze dne 1. června 2012, členskými státy, jež jsou stranami dané úmluvy, a v rozsahu, v němž tato úmluva stanoví:

a) pravidla týkající se procesních aspektů správy pozůstalosti ve smyslu definice uvedené v úmluvě a související pomoc ze strany orgánů států, které jsou stranami úmluvy, a

b) zjednodušené a rychlejší postupy uznání a výkonu rozhodnutí v dědických věcech.

Článek 76

Vztah k nařízení Rady (ES) č. 1346/2000

Tímto nařízením není dotčeno uplatňování nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení ([1]).

Článek 77

Zveřejňované informace

Členské státy za účelem zpřístupnění informací pro veřejnost poskytují v rámci Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci Komisi krátké shrnutí svých vnitrostátních právních předpisů a postupů vztahujících se k dědění, včetně informací o druhu orgánu příslušného v dědických věcech a informací o druhu orgánu příslušného k přijímání prohlášení o přijetí či odmítnutí dědictví, odkazu nebo povinného dědického podílu.

Členské státy rovněž poskytnou základní přehled, v němž budou uvedeny všechny dokumenty a informace obvykle potřebné k zápisu nemovitého majetku, který se nachází na jejich území.

Členské státy tyto informace neustále aktualizují.

Článek 78

Informace o kontaktních údajích a postupech

▼C2

1. Do 16. listopadu 2014 sdělí členské státy Komisi:

▼B

a) názvy a kontaktní údaje soudů nebo orgánů příslušných pro rozhodování o návrzích na prohlášení vykonatelnosti podle čl. 45 odst. 1 a o opravných prostředcích proti rozhodnutím o těchto návrzích podle čl. 50 odst. 2;

b) řízení o opravných prostředcích uvedených v článku 51;

([1]) Úř. věst. L 160, 30.6.2000, s. 1.

▼B

c) podstatné informace o orgánech příslušných k vydávání osvědčení podle článku 64; a

d) opravné prostředky uvedené v článku 72.

Členské státy sdělí Komisi veškeré následné změny těchto informací.

2. Informace sdělené v souladu s odstavcem 1 zveřejní Komise v *Úředním věstníku Evropské unie*, s výjimkou adres a dalších kontaktních údajů soudů a orgánů uvedených v odst. 1 písm. a).

3. Všechny informace sdělené v souladu s odstavcem 1 Komise zpřístupní veřejnosti za použití jakéhokoliv dalšího vhodného prostředku, zejména prostřednictvím Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci.

Článek 79

Stanovení a následné změny seznamu obsahující informace uvedené v čl. 3 odst. 2

1. Komise na základě informací členských států stanoví seznam ostatních orgánů a právních odborníků podle čl. 3 odst. 2.

2. Členské státy oznámí Komisi všechny následné změny informací uvedených na tomto seznamu. Komise seznam odpovídajícím způsobem změní.

3. Komise zveřejní seznam a všechny následné změny v *Úředním věstníku Evropské unie*.

4. Všechny informace oznámené v souladu s odstavci 1 a 2 Komise zpřístupní veřejnosti za použití jakéhokoliv dalšího vhodného prostředku, zejména prostřednictvím Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci.

Článek 80

Stanovení a následné změny potvrzení a formulářů uvedených v článcích 46, 59, 60, 61, 65 a 67

Komise přijme prováděcí akty, jimiž budou stanoveny a následně pozměňovány potvrzení a formuláře uvedené v článcích 46, 59, 60, 61, 65 a 67. Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 81 odst. 2.

Článek 81

Výbor

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.

▼B

Článek 82

Přezkum

Komise do 18. srpna 2025 předloží Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování tohoto nařízení, jež bude obsahovat hodnocení jakýchkoli praktických obtíží ve vztahu k paralelním mimosoudním řízením v dědických věcech v různých členských státech nebo kdy je současně s mimosoudním řízením v jednom členském státě vedeno řízení před soudem v jiném členském státě. Ke zprávě budou případně připojeny návrhy změn.

Článek 83

Přechodná ustanovení

1. Toto nařízení se použije na dědictví osob, které zemřely 17. srpna 2015 nebo později.

2. Pokud zůstavitel zvolil přede dnem použitelnosti tohoto nařízení právo rozhodné pro dědění po něm 17. srpna 2015, je tato volba platná, vyhovuje-li podmínkám stanoveným v kapitole III nebo je-li platná podle pravidel mezinárodního práva soukromého, jež byla v době provedení volby v platnosti ve státě, kde měl zůstavitel obvyklý pobyt, nebo v kterémkoli ze států, jichž byl státním příslušníkem.

3. Pořízení pro případ smrti učiněné před 17. srpna 2015 je přípustné a platné co do obsahu a formy, vyhovuje-li podmínkám stanoveným v kapitole III nebo je-li přípustné a platné co do obsahu a formy podle pravidel mezinárodního práva soukromého, jež byla v době vyhotovení pořízení v platnosti ve státě, kde měl zůstavitel obvyklý pobyt, nebo v kterémkoli ze států, jichž byl státním příslušníkem, nebo v členském státě, v němž sídlí orgán, který se dědictvím zabývá.

4. Bylo-li pořízení pro případ smrti učiněno před 17. srpna 2015 a je-li v souladu s právem státu, které by si byl zůstavitel mohl zvolit v souladu s tímto nařízením, pak se toto právo považuje za zvolené rozhodné právo pro dědění.

Článek 84

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 17. srpna 2015, ►C1 s výjimkou článků 77 a 78, které se použijí ode dne 16. listopadu 2014, ◄ a článků 79, 80 a 81, které se použijí ode dne 5 července 2012.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.